

65 років від дня народження Олега Мосійчука

3

Декларації керівництва Тернопільської ОВА

4

«Свята верба зло в хату не впустить»

■ ...Так назвали наші прадіди, коли прикріплювали свячену гілочку над вхідними дверима.

Вже цього тижня понесемо до Божого храму освячувати вербові гілочки. Тиждень перед Великоднем називається Вхід Господній до Єрусалиму. Ісус Христос воскресив померлого Лазаря у Віфанії, і ця звістка стала відома багатьом. Тож коли Христос завітав у Єрусалим, люди його зустріли з почеснями, кидали під ноги квіти, пальмові й оливкові гілки. В Україні цей день називають Вербна, Лозова, Квітна, Штукова, Баскова неділя і святять у церкві галузки. Оскільки в Україні пальми та оливи не ростуть, у нас використовують гілки верби.

В Україні багато дохристиянських традицій поєдналися з релігійними святами. Вербна – один із найдавніших тотемів українців, що символізує відродження, оновлення природи, має велику життєву силу. Через те він закріпився і в християнській звичаєвості: вербові гілки замінили на пальмові.

На Тернопільщині Вербну неділю відзначають урочисто. Після освячення у церкві вербовими гілками вдярають зустрічних, а вдома – членів сім'ї, примовляючи: "Лоза б'є, не я б'ю, за тиждень – Великдень!". І після цих слів приповідали добрі побажання. Наприклад: "Щоб здорові, веселі та багаті були!"; "Щоб сильні (моцні) були, добре росли та сприйняли життєву силу весни".

Посвячений галузці верби наші прадіди надавали великого значення й приписували їй навіть чудодійні властивості.

Тому зберігали її цілий рік, кладучи найчастіше за образи, бо вірили, що лоза берегтиме хату та її мешканців перед нещастям, злими впливами, чарами. Нею "обкурювали" дітей "від переляку", її запарювали окропом і мили волосся, аби відігнати хвороби, втикали у ґрунт на полі чи городі, щоб не рили кротки тощо. Також лікувалися свяченою вербою і різні хвороби.

У селах освячену лозу кладуть також у стайні високо над жолобом, щоб вона берегла худобу від пошестей та хвороб. Освяченою лозою також вдярали й худобу, щоби була здоровою, плодивою і до неї не чіпалася нечиста сила. Також освяченим галузям виганяли вперше на пасовисько (на Юра) худобу – щоб вона "трималася хати", щоб не хворіла і щоб корови давали багато молока. Також пасічники вдярали освяченими вербовими гілками по вулицях, щоб бджоли медоносили і були здоровими.

Доволі поширеним звичаєм було поїдання вербових котиків. Робили це, щоб не боліло горло. По одній-дві китиці їх могли з'їдати жінки, які не могли завагітніти. Також задля поминання пращурів освячені гілочки носили на цвинтар або на поля – щоб вберегти землю від грому, блискавки, посухи чи сильних повеней.

Доволі поширеним звичаєм було поїдання вербових котиків. Робили це, щоб не боліло горло. По одній-дві китиці їх могли з'їдати жінки, які не могли завагітніти. Також задля поминання пращурів освячені гілочки носили на цвинтар або на поля – щоб вберегти землю від грому, блискавки, посухи чи сильних повеней.

Депутат і професор з трьома зарплатами і автопарком: що задекларував нардеп Іван Калаур

■ Народний депутат з Тернопільщини Іван Калаур, обраний від партії "Слуга народу" ще у 2019 році, подав щорічну декларацію про доходи й майно. Документ підтверджує, що, попри роботу у Верховній Раді, Калаур продовжує викладацьку діяльність та залишається активним в освітньо-спортивному житті області.

Успільній власності подружжя Калаурів – квартира у Тернополі площею 96,3 м², дві земельні ділянки по 50 соток у селі Підгороднє, а також незавершений дачний будинок на понад 286 м² там же. Автопарк родини нараховує одразу чотири транспортні засоби: два Toyota Rav-4 (грібид 2021 та бензиновий 2019 р.в.), Volkswagen Tiguan (2016) та стара Lancia Dedra (1992).

Зарплата Івана Калаура у Верховній Раді торік становила 918 тисяч гривень (у середньому понад 76 тисяч щомісяця). Паралельно він викладав у Науково-дослідному інституті приватного права і підприємництва імені академіка Бурчака та Західноукраїнському національному університеті – ці місяця роботи принесли йому 110 тисяч і 160 тисяч гривень відповідно. Окрім того, Калаур задекларував подарунок вартістю 1 390 грн. та 1 000 грн з банківського рахунку.

Інна Вячеславівна Калаур, викладачка ЗУНУ, за 2024 рік отримала 292 тисячі гривень основної зарплати та ще майже 7 тисяч гривень гонорару від Львівського національного університету. У банках родина тримає символічні суми – 6 166 грн і 1 євро, натомість в готівці зберігає 27 тисяч доларів і 165 тисяч гривень.

У декларації не вказано жодних цінних паперів чи фінансових зобов'язань. Професор, науковець і політик Калаур, як і раніше, поєднує роботу законодавця із академічною кар'єрою, демонструючи стабільний, але не надмірний дохід.

Декларація під слідством: що задекларувала скандальна нардепка Людмила Марченко

■ Народна депутатка з Тернополя Людмила Марченко, яку обвинувачують у зловживанні впливом та участі в переправленні військовозобов'язаних за кордон за грошову винагороду, подала щорічну декларацію за 2024 рік. Оприлюднені дані лише підкріплюють суспільний інтерес до фігурантки гучної кримінальної справи.

У документах Марченко вказала, що отримала від чоловіка Івана Марченка 169 642 гривні аліментів. Водночас у розділі "особи, які спільно проживають" депутатка зазначила прокурора Петра Бойка – працівника Офісу Генерального прокурора, чий дохід за 2024 рік склав 1,5 мільйона гривень.

На Людмилу Марченко зареєстрований житловий будинок у Великих Гаях площею 368 м² – саме той, що потрапив у центр уваги під час затримання НАБУ. На відео видно, як вагітна депутатка перекидає долари через огорожу, після чого її затримують. Земельна ділянка під будинком площею 883 м² також записана на Марченко. Рестрація обох об'єктів – березень 2024 року.

Окрім того, нардепка володіє квартирою в Києві площею 96 м², яку отримала у травні 2022 року. Марченко задекларувала два автомобілі – Honda Civic 2017 року (набутий у 2021 році) та Toyota Land Cruiser того ж року випуску, зареєстрований в липні 2023-го. Загалом у 2024 році нардепка отримала 778 838 гривень заробітної плати у Верховній Раді, ті ж 169 тисяч аліментів та 10 320 гривень соціальних виплат.

Нагадаємо, Людмилу Марченко підозрюють у допомозі з виїздом чоловіків призовного віку за кордон під час воєнного стану. Вона перебуває під слідством і може постати перед судом уже найближчим часом.

Підпис Президента і роль нардепів з Тернопільщини: як узаконили скандальний закон №12089

■ 7 квітня Президент Володимир Зеленський підписав законопроект №12089, який громадські активісти вже охрестили "законом про легалізацію краденого". Попри протести юристів, екологів, керівників громад і понад 25 тисяч підписів під петицією з вимогою вето документ, закон набуде чинності після публікації в "Голосі України".

Серед 273 депутатів, які натиснули кнопку "за", - і семеро представників Тернопільщини. Тепер ці імена - поруч із законом, що може змінити ландшафт країни не в переносному, а в буквальному сенсі.

Від громади - забудовнику
Офіційно мета закону - посилити захист "добросовісних набувачів". На практиці ж це означає ось що: якщо хтось придбав ділянку або будівлю, яка раніше незаконно вибула з власності держави чи громади, і володів нею понад 10 років, то повернути її більше не можна. Навіть через суд. І навіть якщо суд визнає факт шахрайства. Більше того, "добросовісний" власник має право на компенсацію. А держава чи громада, яка втратила майно, - ні.

Юристи попереджають: тепер громада, яка вирішить повернути у свою власність об'єкт, проданий через схеми, спочатку має виплатити компенсацію останньому власнику. А вже потім - через суд - спробувати відсудити ці гроші у того, хто це майно "вивів". Та ми всі знаємо, як працює ця "спроба".

«Бабло перемагає добро і зло»
Екологічні організації, серед яких

Через норми цього закону громади не зможуть повернути незаконно вибуте майно.

WWF-Україна, Greenpeace, "Екодія" та "Зелена сила", заявляють про реальну загрозу знищення природоохоронних територій. Закон залишає багато лазівок - достатньо лише оформити ділянку на підставу особу, почекавши 10 років - і вона твоя навечно.

Журналістка Тетяна Ніколаєнко пише про подвійні стандарти: з одного боку, влада публічно засуджує чиновників за корупцію, а з іншого - ухвалює закон, який остаточно звільняє від відповідальності за махінації з землею та нерухомістю. "Нічого не змінилося. Бабло перемагає добро і зло", - підсумувала вона.

Депутати з Тернопільщини - під пильним оком

Семеро народних депутатів від Тернопільської області підтримали ухвалення скандального документа. Іван Чайківський ("За майбутнє") - аграрій і бізнесмен, член Комітету з питань аграрної та земельної політики. Микола Люшняк ("Довіра") - один із най-

Як виростити щедрий урожай картоплі: поради від експертів

■ Весна вже на порозі, а це означає, що стартував новий сезон городництва. Усі активно готуються до посадки картоплі. Але як зробити все правильно? На що звернути увагу, щоб потім не шкодувати? Адже кожна культура потребує індивідуального підходу, і лише правильний догляд може гарантувати щедрий урожай.

Усе про вирощування картоплі знають у "Контінентал", який є одним з найбільших її виробників в Україні. Фахівці компанії збирали для вас перевірені на практиці поради, як виростити чудовий урожай, навіть якщо ви не професійний аграрій, а просто хочете смачної картопельки з власного городу. Ньюансами поділився Сергій Погорілий, керівник блоку Вирів (Картопля) компанії "Контінентал".

Почнемо з того, як правильно вибирати насіннєву картоплю. Не всі бульби однаково підходять для посадки. Важливо, щоб вони були здоровими, без гнилі, плям і механічних пошкоджень. Вибирайте бульби середнього розміру - від 35 мм до 60 мм. Дрібні можуть дати слабкі паростки, а занадто великі - витратять багато енергії на ріст, що може вплинути на врожайність. Треба перебрати практично кожну бульбу. Зіпсовані горішки відкидайте: не варто сподіватися, що хоч якась із них дасть хороший урожай. Звертайте увагу на кількість вічок: що їх більше, то краще. Такий матеріал дасть більше пагонів, завдяки чому картопля краще

проросте і принесе великий урожай.

Ще один важливий етап - яровизація картоплі. Це процес пророщування перед посадкою, який займає 4-6 тижнів. Бульби потрібно тримати в теплому приміщенні з розсіяним світлом. Це допомагає запустити процеси росту, а також частково знезаражує посадковий матеріал. Після яровизації картопля дає сходи швидше - деякі сорти можуть прорости вже через 10 діб, а без яровизації доведеться чекати до 30 діб. До того ж на цьому етапі можна одразу відсіяти слабкі бульби, які не дали паростків.

Не забуваємо і про передпосадкову обробку картоплі. Це ефективний спосіб захистити її від хвороб та шкідників. Якщо правильно обробити насіннєвий матеріал, можна значно знизити витрати на обприскування під час вегетації. Здорові рослини дають більше бульб, а це означає, що врожай буде кращим.

Обробку проводять безпосередньо перед висадкою. Способи можуть бути різні: розпилювати препарат або занурити картоплю в розчин із подальшим підсушуванням. Головне - дотримуватися рекомендованих дозувань, бо за-

надто мала кількість препарату не захистить рослину, а занадто велика - може нашкодити.

Обов'язково пам'ятайте, що будь-який сорт картоплі потрібно змінювати максимум через 4-5 років (можна і раніше). З часом вона накопичує в собі вірусні, грибові та бактеріальні хвороби, через що врожайність картоплі щороку падає. А це зверніть увагу на те, наскільки сорт стійкий до вірусних хвороб: що він вразливіший, то частіше потрібно оновлювати насіннєвий матеріал.

А тепер про поживу для бульб - добрива. Без них складно розраховувати на хороший урожай. Органічні добрива, такі як перегній або компост, покращують структуру ґрунту й живлять рослини. Але не варто забувати і про мінеральні підживлення, особливо калійні добрива - вони допоможуть підвищити стійкість картоплі до хвороб та покращити її смак.

І наостанку розглянемо, коли оптимально садити бульби. З цим не потрібно поспішати, так само як і прив'язуватися до дат на календарі. Передовсім варто зважати на погоду, температурні показники та "спільність" ґрунту - він має бути добре прогрітий і зволожений. Колиш люди казали: заходити в поле треба тоді, коли вам не холодно ступити в нього босоніж. У цьому є частка правди. Для картоплі земля має прогрітись принаймні до 8°С. Дотримуйтеся цих простих рекомендацій - і смачного майбутнього врожаю!

Дізнавайтеся більше корисної інформації! Ми постійно ділимося цікавими матеріалами в корпоративній газеті компанії "Контінентал".

Надія ШТОКАЛО

Він грудьми перекрив вогні...
Він помер усіма смертями:
Смертю вулиць, будинків, дерев.
І воскрес на церквах хрестами,
Задзвенів, як сталевий нерв.
Він помер, заповів нам жити,
Витік кров'ю із ран землі,
Нерозвитим колоссям жита
Колоситися нам звелів.
Він на себе узяв всі болі,
Він грудьми перекрив вогні.
Випив келих святої Воли,
Перегриз горловину війни...

Раїса Обшарська

Був людиною
великого серця...

3 квітня жителі Тернопільської, Ра-
дехівської (Львівщина), Делятинської
(Івано-Франківщина) громад віддали
останню шану військовослужбовцю,
командиру 3-го відділення збору та
обробки інформації взводу безпілот-
них авіаційних комплексів батареї уп-
равління та артилерійської розвідки,
уродженцю с. Сушко Радехівського
району Львівської області, мешкан-
цю Тернополя **Андрію Романовичу
ЛУЦИКУ (1. 10. 1993 р.н.)**, який за-
гинув 28 березня поблизу с. Олексі-
івка Волноваського району Донець-
кої області.

Світлої пам'яті Андрій у 2011 р.
закінчив Червоноградський держав-
ний технікум гірничих технологій та
економіки. Згодом вступив до Захід-
ноукраїнського національного уні-
верситету. У 2015 р. отримав дип-
лом бакалавра за спеціальністю
"Комп'ютерні науки". У 2016 р. за-
вершив навчання за спеціальністю
"Управління персоналом та економі-
ка праці", отримавши кваліфікацію
спеціаліста.

"Він був активістом та лідером в
університеті, мав великі організа-
торські здібності, був наполегливим
та цілеспрямованим, товариським і
людяним. Працював у відділі твор-
чої самореалізації та виховання. Він
був не лише талановитим фахівцем,
а й людиною великого серця, яка
завжди прагнула справедливості та
добра", - зазначили у ЗУНУ.

Десятки друзів захисника, з якими
він навчався у Тернополі й працював
тут у громадському секторі, в соц-
мережі висловлюють щирі співчуття
та згадують Андрія як справжнього
патріота, громадського активіста,
доброту, щирого, чуйного, позитив-
ного, усміхненого...

Зокрема, Володимир Нейзжалій
написав: "...Мій однокласник, мій
близький друг, людина, яка залиши-
ла глибокий слід у моєму житті. Ми
познайомилися ще в університеті, і
хоча життя розводило нас у різні
боки, зв'язок між нами завжди зали-
шався. Андрій був з тих людей, на
яких можна було покластися. У важ-
ку хвилину він завжди знаходив час,
слово, підтримку. Він був поруч, коли
це справді було потрібно. Він був
другом не тільки для мене - він став
другом моєї сім'ї. Людина, яка не-
сла в собі світло, доброту і справж-
ньо людяність. Завжди готовий до-
помогти, завжди із відкритим серцем
для своїх друзів, для тих, хто по-
ручу..."

Поховали захисника у Делятині, де
проживають рідні загиблого військо-
вослужбовця - мати і сестра з
сім'єю...

Щиро співчуваємо рідним, близь-
ким, друзям захисника...
Вічна шана, честь та пам'ять Герою!

Втратили єдиного
сина

3 квітня жителі Тернопільської гро-
мади віддали останню шану військо-
вослужбовцю, уродженцю Тернопо-
ля **Юрію Івановичу ЯСІНСЬКОМУ (1.**

05. 1997 р.н.), який загинув 28 бе-
резня під час виконання бойового
завдання поблизу с. Олексіївка Вол-
новаського району Донецької об-
ласті.

Світлої пам'яті Юрій закінчив Тер-
нопільську ЗОШ №18, навчався в
технічному коледжі, згодом - у ТНТУ
ім. І. Пулюя за спеціальністю "При-
кладна механіка (зварювання)". Пра-
цював у видавництві "Підручники і по-
сібники". У червні 2024 р. мобілізо-
ваний до лав ЗСУ. Для рідних і друзів
воїн завжди залишиться справдливим,
відповідальним, чуйним, добро-
зичливим і щирим...

Поховали захисника на Пантеоні
Героїв Микулинецького кладовища.
Щиро співчуваємо батькам Іванові
і Тетяні, які втратили єдиного сина,
рідним і близьким...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Воював у найгарячіших
точках...

3 квітня жителі Копичинецької гро-
мади провели останню життєвою
дорогою військовослужбовця **Во-
лодимира ФУРМАНА (6. 04. 1995 р.н.)**,
який загинув 9 серпня 2024 р. в рай-
оні Очаківської територіальної гро-
мади Миколаївської області.

Світлої пам'яті Володимира родо-
ве коріння - з села Гадинківці, що на
Гусятинщині. Він добровольцем пішов
захистити Україну, воював у найга-
рячіших точках фронту, був високо
мотивованою людиною, яка до ос-
тання подиху боролася за свобо-
ду.

Соломія Петрик у соцмережі на-
писала: "Вічна пам'ять, Володя, друг
дистинства, патріот та неймовірно
вітла, щира та добра людина. Ти
назавжди в наших серцях. Колись
прийде час і всі дізнаються про твій
подвиг повну історію..."

Поховали мужнього воїна у с. Га-
динківці.

Щиро співчуваємо рідним і близь-
ким захисника...

Вічна пам'ять і слава Герою!

«Любив світ, дітей
і життя...»

4 квітня жителі Кременецької гро-
мади провели до місця вічного спо-
чинку військовослужбовця, коман-
дира 2-го відділення охорони 2-го взво-
ду охорони 1-ї роти охорони, меш-
канця Кременця **Віктора Петровича
МАЛИЩУКА (1. 12. 1971 р.н.)**, сер-
це якого перестало битися 28 берез-
ня у м. Харків.

Світлої пам'яті Віктор працював у
Бонівській початковій школі у м.
Кременець. На сторінці школи в соц-

мережі висловили співчуття: "...Віктор
Петрович залишиться у нашій пам'-
яті як смілива, чудова, позитивна,
безвідмовна людина, що дуже лю-
била світ, дітей і життя..."

Поховали захисника у Кременці.
Щиро співчуваємо матері Катерині,
сестрі Тетяні, рідним і близьким за-
хисника...

Вічна шана, честь та пам'ять Герою!

Був добрим
і працьовитим...

4 квітня жителі Скали-Подільської
громади провели останню життє-
вою дорогою військовослужбовця,
солдата, мешканця с. Гуштинка **Во-
лодимира Романовича БАСАРАБУ
(22. 07. 1987 р.н.)**, який загинув 6
травня 2024 р. під час виконання
бойового завдання поблизу насе-
леного пункту Новопокровське Донець-
кої області.

Світлої пам'яті Володимир закінчив
Іванківську ЗОШ, Борщівський про-
фесійно-технічний ліцей. Працював
у фермерському господарстві "Бог-
дан", їздив за кордон на заробітки,
був добрим, працьовитим, господар-
ником. Мріяв розбудувати з дружи-
ною Іриною власне родинне об'єд-
ня. У жовтні 2022 р. пішов захища-
ти Україну... Одинадцять місяців рідні
та близькі жили надіями, чекали будь-
яку звістку. Увесь цей час Володи-
мир вважався безвісти зниклим...

Поховали захисника у с. Іванків.

Щиро співчуваємо рідним і близь-
ким...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Поховали
у рідному селі

4 квітня жителі Підволочиської гро-
мади провели до місця вічного спо-
чинку військовослужбовця, солдата
10-ї окремої гірсько-штурмової бри-
гади, мешканця с. Мовчанівка **Анд-**

рія **Ярославовича ЛАГУНА (30. 10. 1988 р.н.)**, який загинув 15 березня
внаслідок артилерійського обстрілу.

Світлої пам'яті Андрія деякий час
вважали зниклим безвісти, рідні ще
жили надією, але, на жаль, дива не
сталося... Для рідних і близьких воїн
завжди залишиться доброю, чуйною,
щирою людиною...

Поховали захисника у рідному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близь-
ким...

Вічна пам'ять та шана Герою!

Плакало небо...

5 квітня жителі Тернопільської гро-
мади віддали останню шану військо-
вослужбовцю, уродженцю с. Більче-
Золоте, що на Борщівщині, мешкан-
цю Тернополя **Івану Михайловичу
СКЛЯРИКУ (13. 01. 1982 р.н.)**, який
загинув 2 квітня під час виконання
бойового завдання на Донеччині.

Володимир Радевич у співчутті в
соцмережі написав: "Не віряться, що
пишу ці рядки... Здається, ще вчора
ми з тобою разом бігли сільськими
вуличками, пасли корови, сміялись
над дитячими дрібницями. Пам'ятаєш,
як кожного року на Вливанні поне-
ділок ходили один до одного в гості,
полювали дружини, раділи? Як вче-
рами гуляли селом, мріяли про жи-
ття... А сьогодні тебе вже немає. Сьо-
годні плакало небо..."

Світлої пам'яті Івана близькі згаду-
ють як життєрадісного, щирого, ус-
міхненого чоловіка, який готовий був
завжди прийти на допомогу.

Поховали захисника на Пантеоні
Героїв Микулинецького кладовища.

Щиро співчуваємо батькам, дру-
жині Ірині, дітям, рідним і близьким...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Поховали на
Хмельниччині

5 квітня жителі Васильковецької та
Закупненської громад, що на Хмель-
ниччині, віддали останню шану
військовослужбовцю, мешканцю села
Крогулець, що на Гусятинщині, **Сергію
Ігоровичу ЛЯСКОВИЧУ (16. 01. 1990 р.н.)**, серце якого перестало
битися 3 квітня у реабілітаційній
клініці в Київській області.

Світлої пам'яті Сергій тривалий час
проживав у с. Боднарівка Кам'янець-
Подільського району, навчався в Гу-
сятинській школі, в Хмельницькому
професійному технічному училищі.

Відкрили меморіальну
дошку Герою України

стоєнням ордена "Золота Зірка".
Як повідомили на сайті Держпри-
кордонслужби України, Іван Волочій
загинув 7 березня 2022 року на Хар-
ківщині: "Мобільна група на чолі з
майором Іваном Волочєм, спільно з
81-ю окремою аеромобільною брига-
дою, вступила в нерівний бій з про-
тивником, який обстрілював наші по-
зиції з танків і мінометів. Затримавши
просування ворога, захисники відійшли
до другої лінії оборони, а Іван з двома
бійцями ЗСУ залишився і телефоном
коригував артилерійський вогонь по
ворогу".

Посмертно йому присвоїли звання
майора і звання Героя України з удо-
стоєнням ордена "Золота Зірка".

Від 2014 р. упродовж 6 років захи-
щав рідну землю під час АТО, ООС.
У 2020 р. звільнився зі служби, пла-
нував повернутися до мирного жи-
ття, поїхав на роботу до Польщі, але
звістка про повномасштабне втор-
гнення не залишила його байдужим
до долі країни, тому в лютому 2022
р. повернувся з-за кордону, в свою
військову частину. Неодноразово був
поранений. За заслуги перед Батькі-
вищиною відзначений нагородами Го-
ловнокомандувача ЗСУ.

Поховали захисника у с. Боднарів-
ка на Хмельниччині.

Щиро співчуваємо рідним, близь-
ким, побратимам...

Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Понад рік часу
вважали безвісти
зниклим

6 квітня жителі Більче-Золотецької
громади провели в останню життєву
дорогу військовослужбовця, мешкан-
ця села Олексинці **Дмитра Степано-
вича ФЕДАКА (12. 04. 1979 р.н.)**, який
загинув 5 березня 2024 р. по-
близу населеного пункту Тоненьке
Донецької області.

Світлої пам'яті Дмитро - учасник
АТО від 2014 р. Неодноразово пере-
бував в гарячих точках фронту - До-
нецький аеропорт, Авдіївка. За
мужність та відвагу був нагороджен-
ий багатьма медалями та хрестом
"Честь і слава". Понад рік часу муж-
нього воїна вважали безвісти зник-
лим... Рідні жили надією...

Поховали захисника у рідному селі.
Щирі співчуття рідним та близьким,
побратимам і друзям...

Вічна слава, шана і пам'ять Герою!

Був справжнім
патріотом

8 квітня жителі Микулинецької гро-
мади провели останню життєвою
дорогою військовослужбовця, меш-
канця с. Тютків, що на Теробовлян-
щині, **Михайла Івановича ЗЛО-
ЧЕВСЬКОГО (20. 11. 1998 р.н.)**, який
загинув 29 березня під час виконан-
ня бойового завдання поблизу на-
селеного пункту Роздолівка Бахмутсь-
кого району Донецької області.

Світлої пам'яті Михайло закінчив
ЗОШ 1-3 ступ. у с. Дарахів, на
військову службу його призвали 26
березня 2023 року. Для рідних і
близьких воїн назавжди залишиться
добрим, щирим, готовим прийти на
допомогу, людиною з великим відчу-
ттям справедливості, справжнім пат-
ріотом України.

Поховали захисника у рідному селі.
Щиро співчуваємо батькам, брату,
родині та близьким...

Вічна слава та пам'ять Герою!
Герої не вмирають!

Після одної з контратак росіяни ви-
стежили командира на полі бою, по-
відомили в Держприкордонслужбі. Від
осколково-фугасного пострілу танка
він отримав поранення не сумісні з
життям.

Щоб пам'ять про
Героя жила вічно

6 квітня у Тернополі на
фасаді Дому ветерана
відкрили меморіальну дошку
Герою України Сергію Коно-
валу "Норду".

Хвилюю мовчання присутні
вшанували пам'ять Сергія
Коновала, його друга й по-
братима Тараса Петришина
"Химери", разом з яким вони заги-
нули біля Часового Яру рік тому, усіх
бійців, які віддали життя за Україну,
та мирних жителів Кривого Рогу, за-
гиблих напередодні внаслідок бали-
стичної атаки.

Сергій Сергійович Коновал (по-
зивний "Норд"; 29 травня 1992, Тер-
нопіль - 6 квітня 2024, біля м. Часів
Яр, Донецька область) - українсь-
кий громадський активіст, пласту-
н, парамедик, військовослужбовець,
лейтенант Збройних сил України,
учасник російсько-української війни.

Навчався в Тернопільській загаль-
ноосвітній школі №19. Закінчив Тер-
нопільський національний медичний
університет імені І. Я. Горбачевсь-
кого (за спеціальністю - стоматолог).

Учасник Революції Гідності. Від
березня 2014 року був парамедиком
добровольчого медичного батальй-
ону "Госпітальєри" ДУК "Правий
сектор", згодом - командиром 6-ї
резервної сотні ДУК "Правий сек-
тор". Брав участь у боях за Стани-
цю Луганську, Піски, Мар'їнку, Авді-
ївку.

Засновник проєкту "Дім ветерана"
в Тернополі. Працював у Тернопіль-
ському обласному молодіжному
методичному центрі. Співорганізатор
національно-патріотичних заходів.
2018 року став учасником благо-
дійного велопробігу 20 штатами
США на підтримку України.

Був оператором і співпродюсером
фільмів "Шлях покоління", "Дорога в
Карпати", "Трохи нижче неба".
Знімав кліп про Тернопіль на пісню
місцевого гурту "Кожен з нас".

Під час повномасштабного російсь-
кого вторгнення служив командиром
2-ї стрілецької роти "Сталева сотня".
Учасник боїв за Київщину, Харків-
щину, Донеччину та Бахмут. Згодом
воював на Лиманському напрямку.

Прощання із Сергієм Коновалом і
Тарасом Петришиним відбулося 9
квітня 2024 року на майдані Неза-
лежності в Києві.

Похований 10 квітня 2024 року на
Микулинецькому цвинтарі Тернопо-
ля.

Нагороди: звання "Герой України"
з удостоєнням ордена "Золота
Зірка" (23 серпня 2024, посмертно);
орден "За мужність" III ступеня (14
березня 2023); звання "Почесний
громадянин Тернопільської області"
(2024, посмертно); звання "Почесний
громадянин міста Тернополя" (19
квітня 2024, посмертно); орден "Ли-
царський хрест добровольця" (14
жовтня 2019); медаль "Добровольець
АТО", відзнака "Боець, ветеран ДУК
"Правий сектор"; Залізний Пласто-
вий Хрест (2024, посмертно); почес-
ний нагрудний знак Головнокоман-
дувача Збройних сил України "За
взірцевість у військовій службі III
ступеня" (29.04.2022).

Меморіальну дошку Сергію Коно-
валу відкрили його батько та брат.
Участь в пам'ятному заході взяв го-
лова обласної ради Богдан Бутковсь-
кий. Він розповів: "Я познайомився
з Сергієм на вишкіль, це був квітень
2016 року. Він був дійсно світлою
людиною, яка жила, творила, диха-
ла, любила, мріяла Україною. Він
проводив численні просвітницькі
акції, тому і постав цей Дім ветера-
на... Коли Сергій загинув, особисто
у мене було відчуття, що у нас вже
немає майбутнього. Але ми не ма-
ємо права зневірюватися! Перекона-
ний, що найкращим вшануванням па-
м'яті Героя України Сергія Коно-
вала є продовження його справ: ма-
ємо намагатися жити, вірити і боро-
тися так, як він, і зробити все мож-
ливе, щоб наша держава вистояла і
перемогла! Слава нації!"

Дружина "Норда", волонтерка,
радниця голови обласної ради Оль-
га Коновал розповіла, що чоловік
завжди чив її бути сильною: "Сьо-
годні тільки на нас покладена вели-
ка місія берегти цю країну для май-
бутніх поколінь. Я дякую всім, хто
продовжує справу Сергія, Тараса й
інших загиблих воїнів. Дякую вам,
друзі. Будьмо сильними і гідними
наших Героїв!"

Свобода

Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гавришко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина

Індекс видання: 40184.

Е-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51,
сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 456. Тижневий тираж 10202

Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право
редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Лістування з читачами -
лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Газета виходить з жовтня 1990 року

Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів
у сфері медіа: R30-02865

Рішення Нацради України з питань телебачення
і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.

46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11,
ТОВ «Редакція газети «Свобода»
р/р UA863003350000000026000624332
в АТ «Райффайзен Банк» м.Київ,
МФО 300335, код 21157527

Журналісти: тел. 0 (352) 23-55-02
Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

Відкрили меморіальну
дошку Герою України

У Заліщицькій громаді освя-
тили меморіальну дошку
загиблomu захиснику, Герою
України Івану Волочю. Її
встановили на фасаді загаль-
ноосвітньої школи села
Торське.

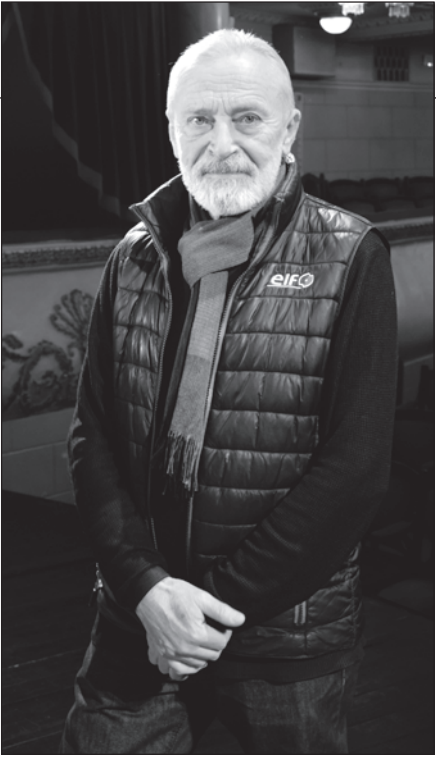
Уродженець с. Бересток Іван
Волочій був капітаном прикор-
донної служби України. Наго-
роджений орденом "За
мужність" третього ступеня.
Посмертно йому присвоїли звання
майора і звання Героя України з удо-

Відкрили меморіальну
дошку Герою України

У Заліщицькій громаді освя-
тили меморіальну дошку
загиблomu захиснику, Герою
України Івану Волочю. Її
встановили на фасаді загаль-
ноосвітньої школи села
Торське.

Уродженець с. Бересток Іван
Волочій був капітаном прикор-
донної служби України. Наго-
роджений орденом "За
мужність" третього ступеня.
Посмертно йому присвоїли звання
майора і звання Героя України з удо-

■ Свій 65-й квітень зустрів головний режисер Тернопільського академічного драматичного театру імені Тараса Шевченка народний артист України Олег Мосійчук. "Театр не має виховувати, а має ставити запитання", - переконаний він. Постановки пана Олега - завжди особлива бентега для глядача, значима подія в театральному житті. Він ставить запитання, як маємо жити, бути людиною, шанувати та любити своє, українське. За власне творче життя Олег Петрович створив також понад 20 кінообразів, особливо його зірка в кінематографії яскраво засяяла останнім десятиліттям.

- Пане Олегу, ви народилися у селі, де театру професійного, звісно ж, не було, може, хіба аматорський. Тому цікаво, чому захотілося після школи піти навчання в театральне училище, а потім - і в інститут?

- Я виріс у тайні куліс театру, який заснував і був його незмінним поводитирем мій батько. Народний колектив невеличкого селища Колки, що на Волині, власною репертуарною афішею, щорічними гастролями, участю в численних фестивалях багато років дарував глядачам своє щире, безпосереднє мистецтво. Тож, природно, що з вибором професії проблем не було. Після "восьмирічки" вступив до Дніпропетровського театального училища, на той час єдиного в Україні спеціального навчального закладу, де готували професійних акторів.

- Ви одразу запрагли студіювати режисуру чи воліли все-таки бути актором?

- Факультет режисури Київського університету театру, кіно та телебачення ім. І. Карпенка-Карого закінчив уже пізніше, працюючи актором у Рівному, куди нас з дружиною запросив легендарний Володимир Опанасенко. Кількох сезонів плідної співпраці з ним було достатньо, аби визріло рішення зайнятися чи не найскладнішою професією в царині театру.

- Перша ваша постановка як режисера? З якого автора та п'єси починали? Розумію, що робота була вдалою, адже з режисерського шляху не зійшли.

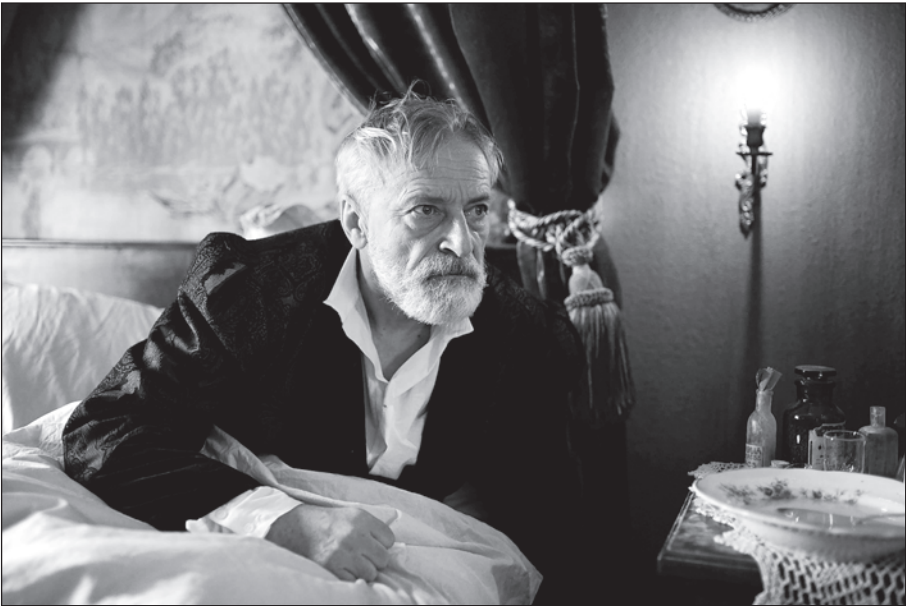
- Власне, після першої постановки (це була вистава "Українські бульварщини" за Марком Кропивницьким і Степаном Васильченком) колектив театру з-поміж інших претендентів обрав мене головним режисером. І хоча тоді такої практики не існувало, керівників установ призначало винятково Міністерство культури України, Київ "благословив" на посаду. Опираючись на якісну, високу драматургію, досконало знаючи можливості акторської трупи, мені не довелося

докладати великих зусиль, аби за короткий час ствердитися у власних естетичних уподобаннях. Отож вісім років, до переїзду в Чернівці, очолював художнє керівництво Рівненського драматичного театру, без перебільшення скажу, це був один із найцікавіших періодів його творчості.

- Узагалі, як воно торувати той режисерський шлях? Що чи хто найбільше влаштовує різні перепони чи, може, усе гладко, без вибоїв?

- У найскладніші роки випробувань я не зраджував поклонянню. Тим більше, що мав безліч запрошень на постановки до Івано-Франківська, Чернігова, Тернополя, Луганська, Львова, Хмельницького, Коломиї... Мої вистави й нині з успіхом йдуть на багатьох сценах українських театрів. Звісно, були періоди надзвичайно складні. Відповідальність - не меншою, особливо, коли приймаєш той чи інший мистецький колектив і твоїм прізвиськом підписують афішу. Намагання бути максимально чесним до професії та людей, з якими ділив частинку серця у стінах театру, долало всі негаразди.

- Ви завжди кажете, що театр повинен хвилювати. І та бентега має виринати вже з п'єси. Як, власне,

Олег МОСІЙЧУК:

«У найскладніші роки випробувань я не зраджував своєму покликанню»

9 квітня - 65 років від дня народження Олега Мосійчука.

добираєте драматургічний матеріал для постановки, на що передусім звертаєте увагу, впевнені, що глядачів це теж пройме?

- Запорукою є висока драматургія. Я не прихильник "художніх вибухів", в яких форма домінує над змістом, хоча зараз, на жаль, саме це в тренді. Форма заради форми. Жодним чином не заперечую експериментів, пошуків модернової естетики, але це не завжди є новітнім поступом, як модно тепер казати, "європеїзації" театру. Насправді втрачається сенс його призначення - дослідження глибин життя, пробудження людської свідомості, молитви душі. Саме це й є основою того, чи створена тобою робота хвилюватиме прихильників театру.

- До відзначення цьогоріч Міжнародного дня театру ви запропонували шанувальникам Мельпомени нову власну роботу - театральну катастрофу "Обережно: дебют!". Чому саме такий вибір?

- Зажди була мрія зробити таку виставу, в якій зміг би розповісти одну з історій про театральне життя, про людей, які творять мистецтво. Снаги в цьому мені додала п'єса французьких авторів Данієля Наварро та Патр-

іка Одекера "Чай з м?ятою або з лимоном". Власне, за мотивами цього твору й розпочав кілька місяців тому роботу над своєю черговою постановкою. Таке враження, що ті два французи писали про наш театр, зрештою, про будь-який інший, в якому я був. Захопився сам сценічним вирішенням цієї комедії й вірю, що велику зацікавленість до цього викличу також у поціновувачів театального мистецтва.

- Театр не має виховувати, а має ставити запитання", - колись сказали ви мені в інтерв'ю. У воєнний час, яким має бути театр, на ваш погляд?

- Нині з'явилося безліч сучасних проб пера на тему війни. Принаймні те, що потрапило мені до рук, не викристалізоване часом, не виблене, не переосмислене самими авторами. Це, як колись гасло було: "Зранку в газеті, а ввечері в куплеті"... Теми є, а от ідея! З чим здебільшого не складається. Незагоєні рани нинішніх подій ятрають більше, ніж те, що нашвидкуруч ліоуструється в художніх творах. Тож, гадаю, театр буде здебільшого послугуватися відомими драматичними творами.

- Як в одній сім'ї уживаються двоє народних артистів України? Адже такого високого звання удостоєна також ваша дружина - Ярослава, яка грає на сцені Тернопільського драмтеатру ім. Тараса Шевченка. Це, коли йдеться про творчу працю, складно чи, може, навпаки, допомагає?

- У побуті у нас з Ярославою теж суцільний театр у всіх його виявах. Цим і цікаве життя поза сценою.

- Чи часто берете до рук пензель? Адже Бог дарував вам ще й художній талант.

- Зізнаюся - не вистачає часу. Та й з кожним роком він біжить дедалі швидше та швидше. Малюванням хіба іноді по-дитячому насолоджуюся разом з онукою Євочкою - найціннішим дарунком долі.

Микола ШОТ

Світлина автора і з особистою архівою Олега Мосійчука.

Герої сучасності

Комбат з Юстинівки

■ Сьогодні я розповім про звичайного хлопця, який воює з початку повномасштабного московського вторгнення. Саме на таких людях тримається фронт.

Звати нашого героя Груб'як Іван на псевдо "Комбат". Він народився в селі Юстинівка, що на Тернопільщині. Закінчив школу, пішов служити в армію. Проводжали Івана всім селом. Відслуживши, Іван повернувся до дому, і всі почали називати його "Комбат".

Іван виріс міцним козаком. В час його молодості не було інтернету. Люди не кидали одне одному смс, а зустрічалися біля клубу чи магазину. Вдень - робота, а вечір - танці. Іван працював на великому тракторі, який називали "кіровець". Хто з сучасної молоді не знає, що це таке, то такого трактора можна порівняти з трансформером, але старої версії. Так буде зрозуміліше.

Іван орав землю, допомагав людям. Івана поважали всі: колеги на роботі, керівництво, сільська молодь. Словом - комбат.

Він зустрів красуню Орісю, одружилися і переїхали жити на Збаражчину. В них народилися діти. Іван багато працював, щоб забезпечити сім'ю. Та цей розмірений шлях Івана і його родини змінили московські окупанти.

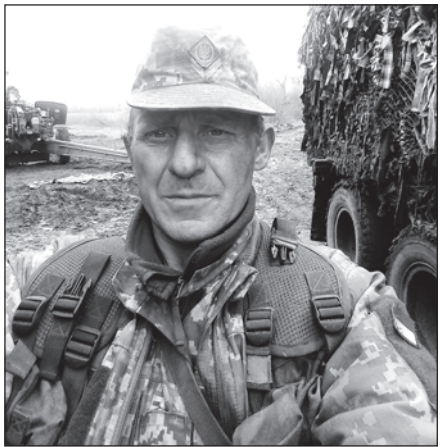
Як тільки розпочалося повномасштабне московське вторгнення, Іван поїхав у військкомат. Два дні він просив, щоб його взяли воювати. Він не зважав навіть на те, що вдома на нього чекали троє дітей.

Коли твоя країна в небезпеці, справжні чоловіки чинять саме так - йдуть бити ворога.

На третій день оббивання порогів у військкоматі Івана записали водієм Камазу, і поїхав чоловік на полігон. Хоча до того жодного разу не сидів за кермом такої машини.

Коли Іван їхав на фронт, бачив, як на захід прямували тисячі машин. Іван кричав від злості: "Ви тікаєте? Хто ж буде воювати?"

Розпочав службу в артилерійській бригаді. Йому довелося воювати на

Запорізькому напрямку, у Бахмуті, Соледарі та інших містах і селах нашої країни.

Вивчився на навідника гармати. Їздив на навчання за кордон, щоб вдосконалити свою майстерність.

Що пережив за ці три роки, одному Богу відомо та друзям, які завжди були поруч.

Для багатьох людей артилерія - це красиві гармати, снаряди, вибухи та епічні відео. На іншому боці медалі - це постійний бруд, холод, спека. Ти змушений копати, спати в бліндажах чи машинах. Постійно переносити тонни снарядів та іншого обладнання. Тільки так можна досягнути успіху. Тільки так можна знищувати москочів. Нація формується у вогні і праці.

Про те, де і як воював Іван Груб'як, детальніше напишу згодом. Поки що хочеться просто подякувати "Комбату" за його вибір і героїзм.

На війні Іван втратив здоров'я. Наразі він перебуває на лікуванні, хоча його серце рветься на поле бою. Туди, де артилерія знищує все вороже.

"Комбате", твої діти, родина і друзі пишуться тобою. Дай Боже, щоб вони жили у вільній і благополучній Україні.

Слава Україні!
Далі буде...

Михайло УХМАН

Хресна дорога за справедливий мир

■ Минулої неділі, 6 квітня, у Маріївському духовному центрі "Зарваниця" відбулася Хресна дорога за справедливий мир. На кожній стації лунала молитва, яку очолили митрополит Тернопільсько-Зборівський Теодор Мартинюк, архієпископ-емерит Василь Семенюк та єпископ-помічник Володимир Фірман.

Крокуючи Хресною дорогою, люди молилися за своїх рідних та близьких, за перемогу України, за воїнів, пораниених, полонених, за тих, які зникли безвісти, за медиків, рятувальників, волонтерів.

Хресна дорога пролягала молитовними стаціями від Малої базиліки Матері Божої Зарваницької до архітектурного комплексу Українського Єрусалима, що містить копії найбільших святинь Святої землі. Цей шлях став не лише символом співпереживання стражданням Ісуса Христа, а й глибоким духовним досвідом.

Перед початком молитовного шляху архієпископ Теодор Мартинюк звернувся до вірних. Він зазначив, що в ході Хресної дороги будуть піднесені молитви за Україну, за мир, справедливість і благополуччя її народу. Владика також висловив співчуття всім

постраждалим від ракетного удару по Кривому Рогу.

Молитва на Хресній дорозі стала не тільки глибоким роздумом про страждання Христа, а й чітким зверненням до сучасної реальності України. Кожна стація відображала болі та виклики, з якими стикається український народ: війна, втрата близьких, зневіра, корупція, байдужість, внутрішні конфлікти. Ці проблеми були чітко позначені в молитвах, що лунали під час ходи. Особливу увагу звернули на роль Церкви, батьків, воїнів, волонтерів та медиків, які в умовах війни несуть свої "хрести".

Також згадували митрополита Андрія Шептицького, оскільки цього року Церква святкує 160-ліття від дня його народження. Його приклад праведності і мужності був використаний у Хресній дорозі як заклид до відповідальності духовенства та народу перед Богом і державою.

На завершення Хресної дороги архієпископ-емерит Василій Семенюк наголосив на важливості покаяння та духовного оновлення в часи великих випробувань: "Сьогодні ми маємо молитися за мир і цілісність нашої Батьківщини, за Героїв, які захищають її кордони. Слід не бути байдужими та активно долучатися до боротьби за перемогу як молитовно, так і матеріально".

Метафоричні грона Володимира Кравчука

Сьогодні серпень знову пив.

Вже когось соняхи засмагли

У гості скликує горобиць.

І знову літо по зеренці

Тихенько скапує в траву.

...У сотах соняхів на денці

Ще довго спогади живуть.

Дош... Вітер... Ще й "літо по зеренці ...скапує..."

А нам би ще чогось світлого, ніжного. Тож поговорімо про світанок, який у Володимира Кравчука "прокинувся під серцем ночі", "ніч розтер на поліл", "випалює зорі... кидася цвіт на листки", і його крик протирає "світлом шибку". Скільки ж у нього життєвських турбот, скільки поривань творити добро! Світанок не лише володіє природною красою, а й містить у собі філософське значення. Воно символізує початок, новий етап, надію.

Цікаве метафоричне грона автор нанизав, створюючи образи дерев, зокрема смерічки. Вона "на згадку лупу голубу / Таки подасть..."; "Крилом смереки вітер / Туман переорав." / Колочки гостро світять, / Посріблена пора" (тут смерека - символ витривалості і стійкості); "Смерічка із бозяно входить у грудень" (молода смерека, яку в Карпатах називають ще гаджучка чи гаджучка, живе під батьківським захистом. Ніжна й тендітна, вона символізує беззахисну молодість).

Продовжу рослинну тематику образом тополі, що є символом рідної землі. Тут також праця автора дала свої неповторні плоди: тополя стає "свічкою життя", а її подруги "веретеністі...намотали вітер з поля" - натак автора на так звані чорні тополі, які називають ще осокорами.

Уперше взявши в руки нещодавно видану книжку Володимира Кравчука, читач, безумовно, зупинить погляд на яскравій обкладинці, на якій зображений соковитий літній пейзаж, подивується оригінальній метафоричній назві - "На розгортці трави", й прочитає в анотації, що збірка "засвідчує відродження поетичної мініатюри в українській літературі. Лірика, злободенні теми сьогодення, мотиви кохання, єднання з природою - основна тематика творів". Усе правильно, але є ще одне "але". Як ви помітили, назва книжки метафорична, і метафорами вона наповнена-переповнена, ними просякнуті всі клітинки кожної мініатюри. Тож чи не доцільно мені, читачу, зацентрувати твою увагу саме на багатих, привабливих, пишних метафоричних гронах, які прикрашають виплеканий, зелений Володимиром Ярославичем власний поетичний сад, аби дати тобі можливість по-смакувати нектаром його плодів? Тим паче, що багатство образів природи в поета зумовлює сприймання її як величезного світу, в якому триває вічне життя природних явищ, стихій, зокрема вітру.

Узагальнений персонафікований образ вітру у збірці є найбільш гроновистим: в одній мініатюрі він "вишню взяв за гілку і поклонився, мов юнак", а в інших - то "крилом лелеки ... туман перегортав", то "килим голубів тріпає над садом", то "колише груші", то "стійкий мотив зимових яблук" оцінює, з ним домовляються дерева про тишу. Він - і "вітер-перебендя", і "вітер непосида". Яке багатограння невсипучості вітру!

Персонафікований образ дощу також вражає гронном метафор: він і "випалює посуху", і, довірливий, "пройде на прохання дня", і гніздитесь "з ночі у калюжах". А от в одній мініатюрі "дощі-заволоки вузлом зв'язали жалі", а в іншій - проходять, по-сріблені, "крізь невід бабиного літа". Ця всюдусуча одухотворена поетом стихія зображена як таємнича та благодатна сила, що вносить зміни та оновлення.

Не менш цікавим є уособлений образ сонця, який автор розгорнув ваговитим гронном метафор-прикладок, метафор-уособлень, які вдало характеризують світло, викликаючи різнопланові асоціації: "Сонце - сонях неба, / Губить пелюстки"; "Здається, сонце теж зігрітись / До кузні лютого іде"; "Ласкаве сонце сина виглядає / Із тих роками витканих доріг"; "...сонечко заповудне / Мовчить над обірваним шляхом"; "...вийде сонце роси жати"; "Пристигло сонце у листві не загасло". Отже, у В. Кравчука сонце теж набрало ознак живого істоти (може змерзнути, пристигнути, здатне жати й говорити), але й з'єднується, наперекір поетичній традиції, із звичайним соняхом. Отож ще поговорімо про сонях. Він також одухотворений, бо "ледь помітним рухом...долоні підставля". А ось мініатюру "У сотах соняхів" пропоную вашій увазі повністю: З долонь світанку роси спрагло

Декларації голів громад: хто скільки заробив і що має у власності

■ Очільники громад Тернопільщини подали щорічні декларації за 2024 рік. У власності - десятки сотен землі, квартири, іномарки, готівка в доларах і євро, а в окремих випадках - навіть субсидія. У минулому числі газети ми розпочали огляд декларацій очільників громад Тернопільщини, щоб дізнатися більше про їхні фінанси та майно. Там можна прочитати про декларації, які подали міські голови Борщова, Чорткова, Бучача, Тернополя, Підгайців, голови Почаївської, Зборівської, Кременецької, Великоберезовицької громад, голова Густинської селищної ради. Сьогодні ж ми аналізуємо майновий стан трьох міських голів - Монастириської, Козівської та Бережанської громад.

Земля, долари і - субсидія: що задекларував мер Монастириськів

Міський голова Монастириськів Андрій Старух керує громадою з 2014 року. Раніше працював слідчим у місцевому райвідділі міліції та начальником юрвідділу в райраді. Разом із дружиною, працівницею обласної прокуратури, виховує сина.

Старух задекларував два житлових будинки (один у власності, другий у користуванні), нежитлове приміщення, кілька земельних ділянок у Монастириську та Усті-Зеленому, а також автомобіль OPEL ASTRA 2016 року випуску.

За рік мер заробив 521 тис. грн, отримав 21 тис. грн субсидій і 2,8 тис. грн від оренди майна. Його дружина - понад 1,1 млн грн зарплати. Готівкою родина тримає 6 тис. доларів, 7 тис. євро та 150 тис. грн.

Гендель на іномарці та майже мільйон зарплати: що задекларував голова Козівської громади

Сергій Добалюк очолив Козівську селищну раду в 2020-му. До того працював механіком і в страховій компанії. Виховує доньку, дружина працює в польській компанії.

Добалюк має квартиру в Тернополі, ділянку в Козові та Volkswagen Golf 2015 р.в., який купив за 98 тис. грн, а вже цьогогріч продав утричі дорожче - за 250 тис. грн.

Зарплата голови - понад 913 тис. грн, його дружина заробила 50 тис. грн і ще отримала 1,2 тис. грн кешбеку від Мінекономіки. Усі заощадження Добалюк зберігає готівкою - пів мільйона гривень.

Нова земельна ділянка та майже втричі більша зарплата: декларація мера Бережан

Ростислав Бортник керує Бережанами з 2020 року, обирався як самовисунаець. До того працював архітектором в Австрії. У власності має частки на квартиру, підвал і сарай у Бережанах.

У 2024 році мер придбав лише одну нову нерухомість - земельну ділянку у селі Лісники площею 662 кв. м. Також має автомобіль RENAULT TRAFIC 2004 р.в., куплений за 35,8 тис. грн.

Зарплата Бортника за рік - 746 тис. грн (у 2023-му було лише 271 тис.). Готівкою зберігає 23,2 тис. євро, 10,3 тис. доларів і 9 тис. швейцарських франків. Ще 1,4 тис. євро - на рахунок у банку в Австрії.

За матеріалами інтернет-видань і аналізу декларацій. Далі буде. Гриць СИНІВЕЦЬ

Бюджетні зарплати, бізнес-дружини та готівка у валюті: що задекларували начальник Тернопільської ОВА і його заступники

■ Декларації начальника Тернопільської ОВА і двох його заступників демонструють різну розбіжність у джерелах доходів. У той час, як начальник ОВА живе на зарплату й пенсію, його заступники декларують мільйони від бізнесу та продажу майна. На тлі воєнного стану й скорочених бюджетів така відверта нерівність виглядає показово.

Іномарка, акції та чверть квартири: декларація начальника ОВА В'ячеслава Негоди

67-річний В'ячеслав Негода, який очолив Тернопільську обласну військову адміністрацію в серпні 2024 року, задекларував 730 тис. грн доходу. До призначення працював у КНУ імені Тараса Шевченка, де заробив 77 тис. грн. За 4 місяці в ОВА - ще понад 425 тис. грн зарплати. Пенсійний фонд виплатив чиновнику 227 тис. грн пенсії.

У власності - чверть квартири в Тернополі (67 м²), дві доньки, ймовірно, володіють рештою. Має Ford Focus (2012) та 227 акцій АКПБ. Дружина Ірина Кордуба їздить на Mitsubishi ASX (2011) та працює у КНУБА - 88 тис. грн зарплати. Готівкою Негода тримає 80 тис. грн і 10 тис. доларів, а на рахунках - ще 242 тис. грн.

Нерухомість у Львові та мільйони в доларах: заступник Степан Куйбіда

31-річний Степан Куйбіда, перший заступник начальника ОВА, минулоріч продав будинок та землю на Івано-Франківщині й виручив 4,9 млн грн. Ці кошти конвертував у 130 тис. доларів готівкою. До переїзду на Тернопільщину працював у Львівській ОДА - 385 тис. грн зарплати. За 4 місяці роботи в Тернополі - ще 519 тис. грн.

Кримінал

Знищували історію заради кафе

На лаві підсудних - екскерівник заповідника та місцевий підприємець.

У Кременецькому районі на Тернопільщині завершили розслідування гучної справи про руйнування об'єкта національного спадщини. Колишній директор Кременецько-Почаївського історико-архітектурного заповідника та місцевий підприємець постануть перед судом за незаконне будівництво на території Замкової гори. Шкода, завдана державі, сягнула понад 3,4 млн грн.

Як встановили правоохоронці, директор заповідника, порушуючи закон, віддав усну вказівку на проведення земляних робіт на території пам'ятки архітектури національного значення - саме тієї, що розташована на історичній Замковій горі в Кременці. Жодних офіційних дозволів на це не було.

Його співники, місцевий підприємець, одразу ж узявся до справи - і почав будівництво кафе. Унаслідок цього було знищено частину об'єктів археологічної та історичної цінності.

За результатами експертизи, межі пошкоджень охоплюють обсяг 25 кубометрів культурного шару. Вартість завданих збитків, за підрахунками фахівців, становить 3 415 800 гривень.

Поліція разом із прокуратурою подали цивільний позов до обох фігурантів справи з вимогою солідарного відшкодування цієї суми.

Обом чоловікам інкримінують умисне руйнування частин об'єктів культурної спадщини (ч. 5 ст. 298 КК України). Санкція статті передбачає від трьох до восьми років позбавлення волі.

Обвинувальний акт уже скеровано до суду. Тепер - слово за Фемідою.

Обіцяв ставок і вирубку за 8200 доларів

На Тернопільщині викрили чергову схему "допомоги за винагороду" - цього разу за оренду ставка і дозвіл на вирубку дерев у прибережній смузі. Підозрюваний вимагав 8 200 доларів США від місцевого жителя, обіцяючи посприяти у вирішенні земельно-водних питань.

Як повідомили в поліції, 39-річний мешканець Чортківського району пообіцяв місцевому жителю допомоги з оформленням суборенди на водний об'єкт. За його словами, він мав вплив на реєстратора однієї з сільських рад і міг "домовитись" про відповідні документи.

3 Тернополя почалася загибель «імперії зла»

■ 29 березня цього року виповнилося 35 років Тернопільській міській раді першого демократичного скликання, вибори до якої відбулись 4 березня, а перша сесія - 29 березня 1990 року.

1990 рік - початок демократії в Україні, особливо в галицьких областях. Почався процес демократизації суспільного життя. Із подихом новітніх вітрів виникли громадські організації, спілки, товариства. Сформувався Народний Рух України, метою якого була самостійна, демократична Україна.

У таких умовах відбулися вибори до Тернопільської міськради. В першій сесії міської ради взяли участь 113 депутатів (14 депутатів були обрані в червні на повторних виборах, усього в раді було 127 депутатів).

Цікаві факти про обраних депутатів. Участь у виборах взяли 87,6% тернополян. Зі 113 депутатів, обраних 4 і 18 березня, українців - 110, росіян - 2, 1 - татарин; чоловіків - 99, жінок - 14; безпартійних - 68, комуністів - 35, комсомольців - 10; уперше обраних - 107.

Уже першого дня за результатами голосування сформувалася більшість демократичного блоку - 89-90 депутатів, 12 залишилися на комуністичних позиціях, 12 тоді ще не визначилися. Останніх ми назвали "болого". Основним питанням першого дня роботи були кадрові питання: вибори голови, заступника міського голови та членів постійних депутатських комісій.

Міським головою (тоді головою міськради) обрали висуванця НРУ В'ячеслава Негоду, за нього проголосували 84 депутати. Заступником голови обрали також рухівця Степана Окунського.

На першій сесії було ухвалено постанову "Про національну символіку", "Декрет про владу", а також вітання Верховній Раді Литви у зв'язку з проголошенням нею незалежності. Пізніше були інші революційні рішення. Прочитуюмо перший пункт "Декрету про владу".

"Тернопільська міська рада народних депутатів заявляє, що відповідно до чинного законодавства вона бере всю повноту державної влади на території міста Тернополя". Ініціювали ухвалення цього документа депутати Володимир Колінець і Євген Бартків.

Можливо, деякі читачі з іронією поставляться до цієї постанови, проте тоді це було важливо. "Декрет про владу" давав підстави міській раді приймати такі рішення, що мали значення для всієї України. Надалі деталізував і розвивав "Декрет про владу", ухвалений уже на другій сесії 12 липня, "Універсал Тернопільської міської ради".

Відновлення національної символіки на території міста було для нас цілком логічним і закономірним. Тому на першій сесії ми ухвалили постанову "Про національну символіку". "На території, яка підпорядкована Тернопільській міській раді, відновити українську національну символіку - синьо-жовтий прапор, герб Тризуб і виконання гімну "Ще не вмерла України..." - так йдеться у цьому документі. І тоді синьо-жовтий прапор замайорів на будинку міської ради. 29 квітня 1990 р. національний прапор урочисто освятили й на Театральному майдані. Тернопіль - перший обласний центр, що вивісив синьо-жовтий прапор над адмінбудинком.

Міська рада першого демскликання працювала в умовах шаленого тиску з боку компартійних органів, що були центрами спротиву процесам національного відродження в нашому краї.

Незважаючи на це, міськрада прийняла ухвалу "Про архітектурно-монументальне оформлення міста", завдяки якій було очищено Тернопіль від советських тоталітарних символів - демонтовано пам'ятники лєніну, марксу та іншим. Також було ухвалено рішення про перейменування вулиць. Загалом упродовж 1990-1991 рр. було перейменовано 143 вулиці, майдани, парки, заклади міста, знято пам'ятники, пам'ятні знаки, 21 анонційну та 24 меморіальних таблиць, пов'язаних з радянщиною.

У міськраді була демократична більшість, але деколи для ухвалення кардинальних рішень потрібно було шукати голоси в їх підтримку. Так було під час голосування щодо зняття пам'ятника лєніну і перейменування вулиці лєніна. Якщо на початку 2-ї сесії в липні 1990 р. за це рішення готові були голосувати 40 депутатів, то вже через тиждень з'явилася нова проблема - не було кворуму, в залі було лише 60 депутатів. Почався пошук народних обранців. Депутат М.Осадца вилловив двох депутатів у парку і змусив прийти на сесію, а його колега Я.Ворона привіз ще трьох депутатів із якогось заходу, звичайно, надуманого. Незважаючи на спротив, 65 депутатів-патріотів проголосували за демонтаж пам'ятника (потрібно було 64 голоси). А демократами себе вважали 90 депутатів. Аналогічна ситуація була довкола перейменування частини вул. лєніна на проспект Степана Бандери. Комісія з питань культури та національного відродження 17 травня 1991 р. винесла на сесію проєкт цього рішення. Два депутати (комуніст і "демократ") запропонували провести міський референдум з цього питання. Була ще ідея провести опитування мешканців вулиці. Та більшість депутатів не підписали цих провокаційних пропозицій і 77 депутатів проголосували за перейменування. Цікава була реакція КДБ, їм довелося змінити свою юридичну адресу на вулицю Клінічнун.

Було реформовано освіту, ухвалено програму "Впровадження закону про мови в Українській сср на території міста Тернополя". Рада зупинила русифікацію у школах міста. Рішення передбачало припинення вивчення російської мови у дошкільних закладах, з 1991/92 навчальних років припинили вивчення російської мови у 2-4 класах українських шкіл, а також функціонування змішаних двомовних дошкільних закладів.

Також було прийнято рішення про відзначення в навчальних закладах свята Святого Миколая. З приводу цього комуністична газета "радянська Україна" писала: "знову ті депутати-екстремісти задумали щось відібрати у нас. Мало їм пам'ятника лєніну? На діда мороза та снігуроньку наважились посягнути" (до речі, це писав тернопільський журналіст).

Займалися депутати і релігійними питаннями. Комісія з питань культури та національного відродження зініціювала відновлення церкви Успіння Пресвятої Богородиці, яка була знищена комуністичною владою в 1962 р.

Важливими були й інші рішення, що стосувалися політичної, економічної й господарської роботи міськради.

На жаль, не всі рішення пройшли випробування життям, було допущено й низку помилок. Це стосується приватизації, кадрової політики, прорахунки були у нашій адмінреформі. Серйозним упущенням був запізний початок реформування житлово-комунального господарства. В процесі приватизації комунального майна рада пішла хибним шляхом, вибравши пріоритетним неконкурентний спосіб приватизації.

Помилкою була й наша адмінреформа, де ми ліквідували виконавчий комітет і передали його повноваження голові міської ради, утворили міську адміністрацію й ухвалили рішення про те, що в наступній каденції буде 16 депутатів.

Наш експеримент не був підтриманий в Україні, зрештою, й результат не забарився, бо на виборах 1998 р. до влади в Тернополі прийшли посткомуністичні сили.

В ставленні до московської церкви рада проявила сліпоту. Ми не звернулися до суду, щоби скасувати рішення ще радянського виконкому, який у березні 1990 р. надав землю під будівництво рпц. Депутати виходили з того, що рпц уже стала упц-мп і залишили церкву Різдва Христового у центрі Тернополя, але отримали "гніздо московщини - релігійне і політичне".

Депутати міської ради першого демократичного скликання правдою служили своїм виборцям і пройшли свій шлях чесно. Ми не називали себе ні націоналістами, ні патріотами. Любили Україну і працювали для неї, не боялися йти попереду, долаючи страх перед комуністичним режимом. У вирішенні політичних питань рада спрацювала на "5", а з економічних - бал значно нижчий.

Тернопіль став осередком процесів, які мали резонанс на всю Україну, на весь сср. З Тернополя почалася загибель "імперії зла". Тернопіль був у центрі змін епохи, центром боротьби за незалежність.

Павло СЛИВКА, голова комісії з питань культури та національного відродження ТМР першого демскликання.

Як поводитися жінці, щоби чоловік не тікав з хати

Гумор із журналу кінця XIX століття.

- 1) Щоби чоловік не рвався обідати в корчмі, жінка має зробити так, аби вдома йому смакувало ще більше: після кожної страви слід лагідно витерти йому губи та вуса серветкою - і поцілувати.
- 2) Жінці личить зустрічати чоловіка коло установи, де він служить, і чемно вести під руку додому, по дорозі підсовуючи йому теплі пампушки з яблуками.
- 3) Корисно захопити чоловіка фотографією - нехай знімає, а жінка нехай позує йому в образі мавки, русалки або галицької пані у вишиванці.
- 4) Коли чоловік після обіду любить дрімати, жінка має його вкласти на канапу, накрити ноги пледом, читати щось цікаве, а як засне - відганяти мух рушником (влітку) або котом (взимку).
- 5) Щоб чоловік не вештався вечорами по шинках та не грав з кумами у дурного "трефа", жінка повинна запрошувати до хати гарних подруг або вдівиць, які також знають "віст" чи шахи, - щоби склали компанію її пану.
- 6) Якщо вже "віст" не складається, жінка мусить брати на себе розваги: співати, грати на форте'яні, танцювати коло самовара або розповідати веселі родинні байки.
- 7) Добре мати з чоловіком велосипед-тандем і кататися разом, сідаючи спереду, щоби чоловік не змерз і не замулився пилюкою - хай знає, що дружина завжди попереду, і в прямому, і в переносному сенсі.
- 8) У святкові дні, щоб розпочати ранок як слід, жінка повинна принести каву в ліжко та почитати чоловікові свіжу пресу.
- 9) А щоб не ризикувати, що чоловік піде до цирюльнича й там стріне якусь небажану пані, жінці слід навчитися стригти й голити його - аби законотити, та й чоловік буде вдячний (може).

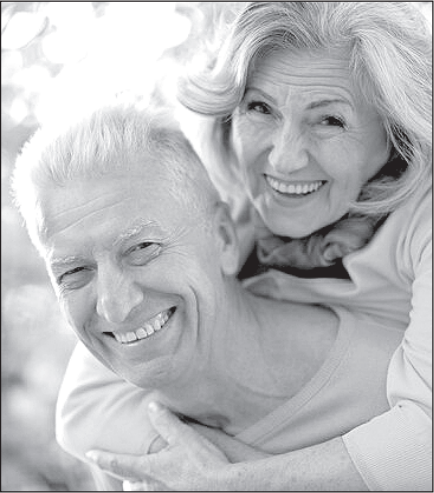
із ФБ-сторінки "Життя, яке воно є"

Сюрпризи долі

У Лесиноного батька через кілька днів - ювілей. Тому дівчина разом з мамою серйозно готувалася до свята.

Схвилюваний Іван того дня на порозі зустрічав дорогих гостей. Завітала чимала родина. Іменинник запросив свого начальника з дружиною і донькою Міланою. На святі усі помітили, як племінник Івана Максим не зводив очей з Мілани.

Опісля кожних вихідних Максим приїжджав з міста до села і просив свою двоюрідну сестру, аби вона з сусідньої вулиці викликала до нього Мілану. Мобільних телефонів тоді не було. Леся радо слухала брата. Дівчина любила Максима і

хотіла, аби він був щасливий. - Максиме, - казала Леся, - Міланка дуже любить жовті хризантеми. Я біжу за нею, а ти там, за хатою, нарви квітів. І не шкодуй, багато наріж.

Так тривало півтора роки. Потім Максим заховорів і більше чомусь не навідувався. Мілана вже й сама запитувала у Лесі:

- Лесюно, за Максимом скучила. Я листа йому написала і листівку привітальну з Новорічними святами надіслала, але жодної відповіді не отримала. Може, біда якась сталася?

- Та ні, Міланко, - няковіла подруга. - Тато постійно не переговорний пункт ходить і з братом спілкується. Дядько Петро казав, що в них все гаразд. Усі живі-здорові.

А потім зовсім несподівано Іван запрошення на весілля отримав. Мовляв, через місяць одружуються Максим та Людмила.

- Ну, що, - кричала до Лесі ненька, - добігалася? Як тепер в очі Мілані дивитимешся? Закрутив дівчині голову, а жениться з іншою. Не сподівалася такого від Максима.

А Максим, виявляється, в ресторані познайомився з Людмилою. Освічена, вродлива, роботу престижну має. Хлопець закохався з першого погляду в красиву картинку і зовсім втратив голову. Її батьки після весілля відразу ключі від двокімнатної квартири подарували. Здавалося, живи і радій.

Але чомусь щастя Максим не відчував. Якоюсь холодною і відчуженою була його половинка. Усе було їй не так. А ще постійно з іншими чоловіками Максима порівнювала.

- Світлана з Ігорем уже й дачу

купили. І в Криму відпочивали. Не те, що ми. Щороку Одеса і Херсон, - нарікала невдоволена Мілана.

- Згадай, хіба погано було? З новими людьми познайомилися. Море, танці, шашлики, ресторани. Та я, наче в раю побував.

То були квіточки. Ягідки вилізли, коли Максим одного разу швидше прийшов з роботи і застав дружини-ноньку в палких обіймах сусіда. Це була остання крапля, яка остаточно розірвала їхні стосунки. Максим відразу подав на розлучення, почувався зрадченим і впав у важку депресію. Цей шлюб був величезною помилкою. Почав заглядати у чарку. Коли його звільнили з роботи, наче під холодний душ потрапив, видихнув і взявся за розум. Тоді пригадав Мілану - добру і щиру дівчину, яку колись покинув, нічого не пояснивши. Совість не давала спокою, мучили сні. Отож Максим зібрався з духом і передзвонив Лесі. В неї на той час вже був стаціонарний телефон.

- Лесю, хочу в гості приїхати, - просився. - Ми тобі завжди раді. - Як там Мілана? - запитав ще з порогу.

- А ніяк. На бухгалтера вивчилася. В контролі працює. Кавалери біля неї роями в'ються. Проте вона якась непохитна. Чи тебе не може забути, чи образи якусь тримає? Я й сама перед Міланою провини відчуваю. Мій братик приїжджав-приїжджав, я її кликала-гукала, а згодом якось все різко обірвалося. Тому, якщо хочеш з нею знову романтичні стосунки зав'язати - вперед, але вже без мене. Ненька й досі лиха. Казала, що поганий з мене посередник був.

Наступного дня Максим, не гаючи часу, з квітами та душевним острахом зайшов у помешкання Мілани. Її батьки дивилися на гостя сердитими очима, але все ж дали можливість обом послілкуватися наодинці.

Максим довгенько все про себе розповідав, картав, говорив, як він помилився, словом, був щирим.

- Колись зробив дурницю і сильно образив тебе. Прости, і давай почнемо все спочатку.

- Довгих п'ять років ненавиділа тебе. Хотіла роздерти на шматки. Та щойно побачила, почуття спалахнули з новою силою. Ти - моє перше і справжнє кохання.

За мить дівчина вже горнулася до чоловіка. Вона легко пробачила Максима, адже колишній почуття ніде не зникнули з дівочого серця. Зовсім скоро у них народилася доня, потім син.

Діти швидко повиростали в люблячій атмосфері. Обоє здобули вищу освіту. Алінка опинилася в Австралії, а Микола - в Португалії. Трьох онуків дочекалася. В грудні, на Різдвяні свята, батьки їдуть на цілий місяць гостювати до доньки, а в січні - до сина. Кровинки до себе кличуть жити. Але Максим з Міланою своєю солов'їну Батьківщину на жодну країну світу нізащо не проміняють.

Наразі перебувають в мальовничому селі у добрі та здоров'ї і думають-гадають, які сюрпризи долі життя їм ще підготувало.

Оксана ВОЛОШИНА

Душа моя плаче

Ти за руку мене ведеш,
Боже, сили мені подаєш,
Щоби там у небесній красі
Лиш тебе співати пісні.

■ Епіграфом її життя були ці рядки. Марійка народилася 7 січня 1973 р. Бог наділив її мудрістю, талантом, чудовим голосом.

Батько возив дочку в Скалу-Подільську навчатися гри на акордеоні, піаніно. Ще в школі писала пісні, виконувала їх.

Була запрошена в студію "Сонячні кларнети". Неодноразово її твори висвітлював керівник студії поет Борис Демків на сторінках газети "Ровесник". Також була запрошена на ювілей творчості поета. Було багато шанувальників із різних куточків нашої країни. Серед всіх дорослих - вона, мала школярка. Свято відбулося в драмтеатрі. Ведучі оголосили вихід Марійки. Здавалося, що білий бант і акордеон більшій за неї. Всі затихли, коли зазвучала музика і полинула пісня, яку дочка написала. Пізніше Борис Миколайович писав: "Пальчики, немов сонячні зайчики, бігали по клавішах..." Після цього свята приїхали кореспонденти з м.Києва брати інтерв'ю. Цей запис звучав по радіо, яке колись було в кожній домівці. Ми раділи успіхам дочки, та не знали її майбутнього.

Після закінчення 9 класів вступила до Чортківського педучилища, закінчила із відзнакою. Навчалася в педінституті на факультеті "Педагогіка і психологія". А також закінчила навчання в університеті, факультет "Іноземна мова". Четвертий диплом - Біблійна школа. А це дало натхнення до написання духовних пісень. Був випущений альбом "Дорога правди". І Богдан Хаварівський, завідідул освіти області, пізніше директор обласного архіву, написав рецензію на цей альбом.

Працювала в Гуштинській і Ло-

сяцькій школах вчителем музики і німецької мови. За сумлінну працю отримала звання "Вчитель року". Дочку запрошували на роботу в Тернопіль, але вона вирішила дітям сільської місцевості давати хороші уроки.

Вийшла Марійка заміж за Василя і з'єднала два прізвища, стала Саріянич-Кондра Марія Ярославівна. У подружжя народився син Олександр. Марійка дуже любила його. На всі заходи, які відбувалися в школі, де він брав участь, дочка шила вишукані костюми. Сашко закінчив два престижні заклади і працює за фахом.

Але не все світить сонце: є хмари, грози. І в нашу домівку постукала гроза. Ковід. Дочка захворіла і почалася сильні болі голови, запаморочення та ін. Чоловік доглядав її, адже підвезти не могла. Минуло трохи часу і почало випадати волосся, підвищувався кожного дня тиск. І що дивно, потемніли коси, а були світлі. Зробили МРТ голови... страшний діагноз - пухлина головного мозку. Операція в Києві, радіологічне відділення в Тернополі, огляд комісією і вирок - І "Б" група інвалідності.

Хочу щиро подякувати всім лікарям, які брали участь в лікуванні доньки. За професіоналізм, ввічливість, гуманізм.

А 2 січня цього року Марійка взяла

альбом, сльози капали з очей, а вона тулила до грудей фотографію сина і шепотіла: "Мій, мій". Це було передчуття. А моє серце рвалося на шматки, але я не мала права плакати. А 7 січня, на свій день народження, впала в кому. Родичі приїхали з розкішними квітами вітати, не знаючи, що Марійка, як зранена пташка, віддавала останні подихи. 10 січня тихо, без мук і болю, відійшла у вічність. 12 січня похоронна процесія проводжала доньку в останню дорогу.

Мені неймовірно тяжко, я втратила одну-єдину доньку, яку любила, доглядала, пишалася нею. Я питала себе: "Хто? Хто? Напише пісню, вітання, змонтує відео, намалює картину на день народження кожному члену нашої сім'ї?". Скажу вам, мої читачі, що захожду в кімнату доні, щоб поплакати, поцілувати, пригорнути всі її речі. А кімната - це ніби маленька студія. Тут музичні інструменти, камери, колонки, музичний центр... І мій погляд зупиняється на мікрофоні, під яким акуратно складені два маленькі листочки. Чи це мали бути вірші, чи пісні недописані - я не знаю.

Чомусь моє серденько тремтить,
Чомусь душа моя плаче,
Напевно, синочку,

не поблагословлю тебе,
Внучат не побачу...

На другому аркуші такі рядки:
Мамо моя, любя моя,
Як же сказати про всі почуття,

що я маю?
Скоро покину вас, рідні мої,
А Господь нехай благословить і оберігає.

Музичним супроводом цих рядків сумно заграли церковні дзвони. Я прошу Бога, щоб допоміг мені пережити цю велику втрату. А також допомагав жити за заповідями Божими. А коли закінчиться моє земне життя, щоб заслужити бути в ясній небесній оселі, а не у вічній темряві. Щоб зустрітись за деяко...

Кондра Я...
с.Лосєч (Ворзівщина)

Егоїстка

- Обережно, ти налякаєш дитину. Втім тобі все одно, ти завжди думала тільки про себе.

І шшов, грюкнувши дверима. Із того вечора її життя пішло шкереберть. Вона ще намагалася втриматися "на плаву", виглядати щасливою та безтурботною. Через впливових знайомих вдалося знову влаштуватися на роботу. Щоб залікувати душевну травму навіть почала зустрічатися із якимось "миршавим", так вважала, чоловіком. Бо, порівняно з колишнім, цей представник сильнішої половини людства стояв на щабель нижче, але на почин, цинічно вважала, згодиться і такий. На вихідні вони із сином їхали до матері у село, інші дні намагалася заповнювати роботою, щоб не мати часу на дурні думки.

Та приходили ночі - і вони не давали їй спокою. Поруч хропив "миршавець", може, й непогана людина, але не кохана, і це переважувало усі його позитивні якості. За стіною у своїй кімнаті спав син - думки про нього були світлим та радісним.

"Мій хороший хлопчик, розрада моя". ІФ їй вже мріялося, як із маленької людини виростає сильний та мужній чоловік, як турбується про свою матір. А потім уява малювала жахливі картини - її хлопчик забуває про неї, виїжджає кудись у світ, а їй доводиться доживати старість із "плюгавцем". Тоді жалість до себе затьмарювала свідомість, і вона починала тихенько плакати в подушку. А потім обережно прокрадалася до кухні і тихцем наливала собі чарку коньяку. Лише алкоголь допомагав їй заснути.

Так помалу перетворювалася на п'яницю. Вже не могла жити без спиртного. Це помітив навіть "миршавець", намагався кохався врятувати від згубної звички. Мабуть, по-своєму кохав цю вередливу, незвичайну жінку. Возив до екстрасенсів, лікарів - ніщо не допомагало.

Дізнавшись про хворобу колишньої дружини, забрав сина той, кого колись так кохала.

Це остаточно її деморалізувало, хоч сама розуміла, що нездатна бути справжньою матір'ю. Недаремно колись, перед розлученням, свекруха сердито кинула їй услід:

- Краще б ти завела собі собачку!

Через постійні відлучки її звільнили з роботи, родичі та друзі опуслили очі і намагалися оминати її десятою дорогою, коли бачили у місті.

Інколи хотілося покінчити із цим, із садистською насолодою вона вигадувала способи самогубства. Ось коли побачать усі її у домовині, тоді зрозуміють, кого вони втратили!

А потім "прикладалася" до чарки, і смуток минав. Вночі поруч хропив "миршавець". Як же вона ненавиділа його!

Та утекти не могла - тоді б вона і справді залишилася сама.

Але чомусь мучив неспокій...

Світлана ТРУХАНОВА-ДЗУДИЛО

Медовим бродом...

Присіла ти край спогадів моїх,
Які вже потім назову безсонням.
Під осінь цвіт каштанів, наче сміх,
Чи гріх, що в нашій парку на припоні.

Межу цілунків легко перейти
Мдовим бродом в ріці русокосії.
...Візьми цей сивий спомин й не прости,
Бо він у пам'ять заглядає досі.

Знов тиша тут гніздечко в'є,
На серці щемко і красиво,
Душа воркує про своє,

Написано серцем

А горлиця моргає сиво.
... Про те, що я в цім парку був,
Хоч він від мене недалеко,
На згадку лапу голубу
Таки подасть мені смерека.

Володимир КРАВЧУК

Світанок

Сонце ще не вилакало проснинь,
Ще лиш вмивсь рососою путівець.
З верб-плакунів зеленого волосся
Рештки сну вичісує вітрець.
І над ставом ще туману пасма.

Повернися ти, прекрасна мить!
Де моє скупе дитяче щастя
З вудкою на березі сидить.
І нікого, тільки я в цім світі
Й дощ вчорашній розчерком сльози,
Та ще літо слов'яни спить,
Як лелека, на одній нозі.
Та ще стежка вицвіла на сонці,
Наче павутиночка тремка,
Й те хлоп'ятко у лляній сорочці
З вудкою на березі ставка.
І нікого... Ще холодна проснина,
Кутається в тишу путівець.
З верб-плакунів зеленого волосся
Рештки сну вичісує вітрець.

Микола БУДЛЯНСЬКИЙ

А в селі, як у селі:

Вила, заступ... мозолі...
Ремонтує хтось теплицю,
Запрягає хтось лошицю,
Хтось пиляє до обіду,
По асфальті "Нива" їде...
По солярку на заправку -
Сім каністер з переляку!
Почалося посівна,
Спати не дає вона.
Трактори, як подуріли -
Цілу ніч гули-ревіли.
Культиватора чіплай.
Є сівалка? То є рай!
Щедро ти зерном засій
І ламатися не смій!
Ну, скінчили посівну...
Як гадаєш, до сну?
Ні, не час на зорі з неба -
Картоплі садити треба!
Перебрати, обробити,
На підводо погрузити!
Культивація... вперед,
То в селі життя, як мед!
Думка гріє, як нектар:
"Посаджу, мабуть, з гектар...
Як не вдасться оборот -
На той рік п'ятнадцять сот!"
Дяка Богу, посадили!
Знов відновлюємо сили:
Обсікли смородину;
Садимо городину!
Тут цибулька, тут часник...
Як там місяць молодик?
Редьку сієм і розсаду.
До Юрка даємо раду!
Потепліло, розцвіло,
Засміялося село!
Розрослися трави,
Гріє сонцем травень!
На траву упали роси -
Почалися сінокоси!
Тільки викосив, спочив...
Дош все сіно замочив.
Йде ж він, як не просять,
А тоді ж, як косять.
Посушили і звезли...
На картоплю приповзли
Жуки колорадські!
То ж створіння гадські!
Скільки хоч ті їх трави,
Та безсмертні десь вони...
Покропили... піт з чола.
Полуниця прийшла пора!
Позбирали! Ждемо... спіють,
Через день вже червоніють!
На базарі продали,
Дебет з кредитом звели.
Пориці, вишні, абрикоси,
Черешні обірватись просять.
По плоди їдем у сад -
Банки в льох, як на парад...
Повидло, сік і ще кампот -
Узимку з льоха, як джек-пот!
Ну... закінчилася пора.
Спішіть на річку дівтора!!!
Спека... спасу ніч нема...
Починаються жнива!
В полі, наче корабель,
Жатку крутить Енісей.
Тож біжи, питай за плату -
Черга, як до банкомату!
В чергу швидко запишися -
Помолотиш... не журись!
Слава Богу, змолотили!
Знов відновлюємо сили.
Іздить в полі тюкопрес -
Преш, як той скажений пес.
Йде в сусіда по стерні,
Мо' стюкує ще й мені?
(Хоч притримати бюджет -
Вила в руки і вперед!)
Ну, як тюки всі позносим,
Картоплинни, друзі, косим!
На Гаваї нам не час,
Картоплі чекають нас...
Толюку збираєм -
Бульбу вибираєм!
Далі ходим відробляти
Ми від хати і до хати...
Бульба вдома під брезентом,
Складає тим моментом!
Сядем треба перебрати -
Другий хліб у льох сховати...
Перебрали. Далі як?
Нюу проблем - по буряк!
Далі решту із городу
Позбирати за погоди!
Обробили насилу...
Далі сієм хліб на зиму!
До райцентру по пальне -
Ціни "радують" мене...
Хоч не хоч, а треба брати,
Чим Т-40 заправляти?
Ну, посіяли пшеницю!
Пересадим полуницю!
Не дай Бог, хворіє спина.
Друзі, садимо малину!
Бо як якщо збирати,
Будем рівненько стояти.
В нас - здоров'я в кожній хаті,
Бо малинами багаті.
Почалися холоди.
Палим грубу, не біда.
Потріскують дрова,
Ведеться розмова:
"Дай же Бог, щоб другий рік,
Кращим був, аніж торік!
Щоб живі були й здорові
Всі селяни чорноброві,
Й білочубі, і русяві,
Білолиці, і смагляві!"
Щоб їх працю поважали
І село не ображали!"

Ліля ОНИЩУК

Паліативне відділення для онкохворих

Тернопільщина впроваджує міжнародний проєкт "Розвиток паліативної, гериатричної та лікувальної допомоги, підвищення якості медичних послуг для онкохворих у лікарнях Львова, Тернополя та Кросно".

Нещодавно у Тернополі відбулася зустріч-обговорення щодо стану реалізації проєкту між заступником начальника Тернопільської ОВА Павлом Журбою та головним лікарем Тернопільського обласного клінічного онкологічного диспансеру Леонідом Шкроботом. Уже підписано партнерську угоду та здійснено державну реєстрацію проєкту в Секретаріаті Кабінету Міністрів України.

Проєкт реалізовується в рамках Програми "Interreg NEXT Польща - Україна 2021-2027" та передбачає створення паліативного відділення для онкохворих, будівництво нового корпусу для розміщення частини рентгенологічного відділення та бункера для встановлення лінійного прискорювача, а також закупівлю обладнання для паліативного та рентгенологічного відділень.

Тернопільська ОВА виступає бенефіціаром проєктів транскордонного співробітництва Програми "Interreg NEXT Польща - Україна 2021-2027", які реалізують на території області.

Сам собі лікар

Продукти, які знижують тиск

Фрукти та овочі. Дослідження показали, що буряковий сік знижує артеріальний тиск. Вживайте фрукти та овочі різного кольору. Цільнозернові продукти, такі як коричневий рис та овес, містять більше поживних речовин і клітковини, ніж рафіновані крохмалісті вуглеводи. Розчинна клітковина з вівса допомагає знизити артеріальний тиск.

Споживайте квасолу та сочевицю, горіхи та насіння.

Нежирні джерела білка містять менше калорій та добре насичують організм. Це може допомогти вам контролювати свою вагу, що сприяє зниженню артеріального тиску.

Вибирайте курку, індичку, рибу, яйця та боби, замість червоного та обробленого м'яса.

Нежирні молочні продукти. Молочні продукти містять складну комбінацію поживних речовин, включаючи кальцій, який пов'язується зі зниженням артеріального тиску, напівнежирне молоко та натуральний йогурт із низьким вмістом жиру містять кальцій і білок без надлишку насиченого жиру.

Яких продуктів уникати при високому тиску

Солоні продукти. Варто вживати не більше 6 г солі на день, тобто приблизно чайну ложку. Більшість солі, яку ми споживаємо, вже міститься в їжі з магазину.

Вона є в таких популярних продуктах, як оливки, чипси, соуси, мариновані огірки, шинка, бекон і ковбаси.Перевіряйте етикетки харчових продуктів, щоб знайти варіанти з низьким вмістом солі.

Солодкі та жирні продукти. Продукти з високим вмістом жиру та цукру є висококалорійними та можуть впливати на високий тиск.

Обирайте здорові перекуси, якот фрукти або нежирний йогурт.

Також надмірне вживання алкоголю може підвищити артеріальний тиск.Деякі люди більш чутливі до кофеїну, ніж інші, і надмірне його вживання може вплинути на тиск.

Важливо пам'ятати, що кофеїн міститься не лише в каві та чаї, він також є в енергетичних напоях, шоколаді та безалкогольних напоях, таких як кола-кола.

В обласній дитячій клінічній лікарні новий керівник

За результатами проведеного конкурсу та на підставі розпорядження голови Тернопільської обласної ради генеральним директором комунального некомерційного підприємства "Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня" призначено Володимира Семереза.

Днями керівники обласної ради представили його колективу обласної дитячої клінічної лікарні. Напередодні з ним було підписано контракт.

До медиків завітали голова обласної ради Богдан Бутковський, перший заступник Володимир Болещук, заступник Ігор Сопель та директор департаменту охорони здоров'я Тернопільської обласної військової адміністрації Ольга Ярмоленко.

Лікарня має давню історію, тут працюють висококваліфіковані спеціалісти, які дбають про здоров'я дітей. Дякую медикам за титанічну працю. Важливо, щоб наша обласна установа розвивалася, а якість надання медичних послуг покращувалася. Бажаю Володимире Петровичу сили і насаги для плідної роботи. Нехай ваш професіоналізм і підтримка колективу допомагають долати виклики та примножувати здобутки дитячої лікарні", - сказав Бутковський.

«Ти як?»

Під такою назвою діє важливий проєкт в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я. Проєкт вже погоджено Координаційним центром з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України.

Його реалізовуватимуть в Чортківській, Заліщицькій та Шумській територіальних громадах. Буде створено мережу просторів психологічної допомоги та психосоціальної підтримки. Уже діючі центри користуються значною популярністю. За час дії цієї програми на Тернопіль-

щині відкрили 3 центри і 10 кабінетів ментального здоров'я.

Всеукраїнська програма ментального здоров'я "Ти як?" стартувала у 2023 році. Внутрішньо переміщені особи, які втратили свої домівки через війну, військовослужбовці, їхні родини, сім'ї безвісти зниклих захисників - усі ці групи населення потребують комплексної допомоги - інформаційної, консультативної, психологічної та соціальної.

У мережі просторів психологічної допомоги та психосоціальної підтримки будуть працювати психіатри та психологи, соціальні працівники, педагоги, сімейні лікарі, педіатри, які постійно підвищуватимуть свої знання та навички.

■ Спорт

«Дністер» «Галич» і «Агрон» провели перші поєдинки

Тернопільські футбольні команди, які виступають у чемпіонаті аматорів України, - великогаївський "Агрон", заліщицький "Дністер" і збарзський "Галич" - провели перші поєдинки весняної частини чемпіонату.

5 квітня в 11-му турі "Дністер" зустрічався на виїзді з підмонастирським "Феніксом", а наступного дня "Галич" приймає "VIVAD" (Романів, Житомирська область), а "Агрон" в гостях зіграв із "Соколом" з Київщини.

У суботу поєдинок у Підмонастирі на Львівщині завершився з рахунком 10:0 на користь "Дністра". Правда, суперник, на відміну від минулого сезону, виступав молодіжним складом, оскільки основа "Фенікса", об'єднавшись із ФК "Маріуполь", почала виступати в першій лізі чемпіонату України.

Заліщицькі футболісти відкрили рахунок в середині першого тайму, коли экс-гравець тернопільської Ниви", який напередодні приєднався до "Дністра", Микита Михайленко реалізував вихід один на один із воротарем господарів - 0:1.

Невдовзі Микола Ландяк подвоїв перевагу колективу із Заліщиків - 0:2. Незадовго до свистка на перерву дублем відзначився Назар Процик - 0:4 після першого тайму.

Друга половина зустрічі також відбулася за переваги футболістів "Дністра", які ще шість разів вразили ворота підмонастирців - 0:10.

"Фенікс" (Підмонастир, Львівська область) - ФК "Дністер" (Заліщики) - 0:10 (0:4).

Голи: Михайленко (22, 57), Ландяк (35), Процик (39, 42); Бацман (54, 71), Шишигін (59), Дячинський (88), Захарків (90).

6 квітня збарзський "Галич" зазнав поразки від ФК "VIVAD" з Житомирщини.

"Галич" (Збараж) - "VIVAD" (Романів, Житомирська область) - 0:3 (0:2).

Голи: Мельниченко (19), Духніч (45+1), Шевчук (90).

У неділю великогаївський "Агрон" доволі несподівано з великим рахунком поступився в гостях на Київщині "Соколу". Й після цієї поразки "Дністер" залишився одноосібним лідером турнірної таблиці.

"Сокол" (Михайлівка-Рубежівка, Київська область) - "Агрон" (Великі Гаї) - 3:0 (2:0).

Голи: Бойко (18), Мартиненко (31, 61), Заліщицький "Дністер", набравши 28 очок, очолює турнірну таблицю групи 1 аматорського чемпіонату, в "Агрона" після 11 матчів 25 очок, "Галич", в активі якого п'ять балів, - на передостанньому, дев'ятому місці.

У 12 турі, який запланований на 12-13 квітня, у суботу "Дністер" і "Агрон" прийматимуть відповідно ФК "Миколаїв" і "VIVAD", а наступного дня "Галич" в гостях гратиме із "Колосом" з Полонного, що на Хмельниччині.

«Галичанка-ЗУНУ» зазнала двох поразок

29-30 березня відбулися перші поєдинки за бронзові нагороди волейбольної жіночої Суперліги сезону-2024/2025 років, тернопільська "Галичанка-ЗУНУ" зустрічалася із вінничанками з ВК "Добродій-Медуніверситет-ШВСМ".

У суботньому поєдинку тернопільські волейболістки змогли дати бій вінничанкам у 1-й та 2-й партіях. У першій вони здобули перемогу, але у наступних зазнали поразок. "Добродій-Медуніверситет-ШВСМ" - "Галичанка-ЗУНУ" - 3:1 (21:25, 28:26, 25:17, 25:17).

Наступного дня, програвши перший сет, "Галичанка-ЗУНУ" зуміла реабілітуватися та виграти другу партію - 25:23, але наступні партії були за господарками майданчику.

"Добродій-Медуніверситет-ШВСМ" - "Галичанка-ЗУНУ" - 3:1 (25:21, 21:25, 25:21, 25:23).

5 квітня у спортзалі ЗУНУ в Тернополі відбудеться третій поєдинок між суперницями у боротьбі за бронзові нагороди.

Нагадаємо, що серія матчів триватиме до трьох перемог однієї з команд.

МФК «Тернопіль» переміг

5 квітня переможець Вищої футзальної ліги Тернопільщини сезону-2024/25 - МФК "Тернопіль" в рамках попереднього етапу чемпіонату України з футзалу серед команд другої ліги провів повторний поєдинок проти футзального чемпіона Рівненщини - команди "АВ метал груп".

Основний час матчу завершився внічию - 2:2. А оскільки перший поєдинок теж завершився внічию - 4:4, для виявлення переможця було призначено серію пенальті, у якій більш точнішими виявилися тернопільські футболісти - 12:11 і пробилися до фінальної частини другої ліги.

На вирішальній стадії чемпіонату серед команд другої ліги шість колективів буде розділено на дві групи, і за підсумками матчів у групах переможці зустрінуться в матчі за перше місце, а колективи, які посядуть у групах другі місця, боротимуться за "бронзу".

Лікарню у Кременці очолив лікар з Херсона

Комунальне некомерційне підприємство "Кременецька опорна лікарня" - один із найбільших медичних закладів Тернопільщини. Нині там налічується понад 230 ліжок-місць, кількість яких поступово зростає.

Проте в останні роки заклад дещо лихоманило. Керівника або виконавця обов'язків призначали вісім разів. Нещодавно міський голова Кременця Андрій Смаглюк призначив нового директора цього медичного закладу. Ним став Ігор Осауленко, який разом із родиною переїхав з Херсона. Він - військовий лікар, учасник АТО, волонтер і досвідчений управлінець у медичній сфері. Тож рішуче налаштований працювати так, аби тут було комфортно і пацієнтам, і медикам.

З Тернопільщиною Ігор Осауленко познайомився у квітні 2022 року, коли після окупації Херсона привіз сюди родину. Спочатку на два місяці зупинилися у Вишнівці, звідки родом його тесть. Потім переїхали до Кременця, де має родичів його дружина. Родина щиро вдячна людям, які їх так тепло прийняли. І тепер лікар хоче при-

служитися місцевій громаді.

"Після деокупації повернулися до Херсона, щоб бути вдома, - каже Ігор Осауленко, - але згодом знову були змушені їхати до Кременця, бо ворог вкотре рівняв із землею Херсон та його передмістя. Я був переконаний, що знайду роботу, бо маю досвід роботи, але не очікував, що надійде пропозиція очолити місцевий медичний заклад. Раніше я обіймав посаду начальника управління охорони здоров'я Херсонської міської ради, був головним лікарем обласного шкірно-венерологічного диспансеру. Сподіваюся, що нашому колективу все вдасться, адже тут працюють хороші фахівці, а вакансії плануємо заповнити досвідченими спеціалістами".

Започаткують проєкт пам'яті загиблих медиків

"Книгу пам'яті", присвячену медикам, планують укомплектувати на Тернопільщині. По це розповів голова обласної військової адміністрації В'ячеслав Негода.

"Про відзначення професіоналізму військових та цивільних медиків, вшанування пам'яті загиблих лікарів, необхідність підтримки їхніх родин, особливо дітей, говорили під час зустрічі з головою поважної ради ордену Святого Пантелеймона Василем Князевичем. Теми для розмови - важливі та актуальні. Адже в умовах війни медичні працівники працюють жертвовно і самовіддано.

Нині багато медичних працівників Тернопільщини перебувають у зоні бойових дій. 27 працівників галузі охорони здоров'я області, зокрема 9 лікарів, на жаль, загинули. Тому окремо зупинилися на питаннях підтримки родин загиблих медиків. Також обговорили питання розвитку та вдосконалення паліативної допомоги. Маємо змінювати підходи до вирішення багатьох проблем, зокрема реабілітації військових - фізичної та психологічної. Потрібно допомогти цим людям повернути віру в життя", - наголосив В'ячеслав Негода.

Тернопільські спортсмени вибороли нагороди чемпіонату України

У Ворохті на Івано-Франківщині 4 квітня завершився чемпіонат України зі стрибків на лижах із трампліна.

Приємно повідомити, що доволі вдало виступили учні Тернопільської обласної ДЮСШ із зимових видів спорту. Як повідомила директор школи, майстер спорту міжнародного класу з біатлону Світлана Крикунчук: "В змішаних командних змаганнях на трампліні К-75 м "срібну" нагороду здобув Олександр Шовкоп'яс. Ще одну "срібну" нагороду Олександр виборов в командних змаганнях "Супер Тім" на трампліні К-90, також "бронзу" здобув і Денис Пилипчук".

До речі, тренер Тернопільської обласної ДЮСШ із зимових видів спорту Іван Пилипчук також взяв участь у змаганнях і виборов 2-ге місце у змішаних командних змаганнях.

3 квітня для молодших спортсменів відбулися Всеукраїнські змагання "Юнацький Кубок ФЛСУ", фінал, зі стрибків на лижах з трампліна. Спортсмени змагалися на трампліні К-30 м.

Серед юнаків у віковій категорії 2013 р.н. і молодші 2-е місце посів Микола Струмінський, третім став Андрій Дубчак. Серед дівчат 2012 р.н. і молодші перемогу здобула Софія Євдокімова, 2-е місце посіла Аліна Гвоздецька.

«Нива» розгромила «Діназ»

6 квітня футболісти тернопільської "Ниви", які виступають у групі "Вибутання" першої ліги, провели перший домашній поєдинок весняної частини чемпіонату. На засніженому центральному стадіоні міста вони приймали вишгородський "Діназ".

Бей майстерно перекинув воротаря вишгородців Следзевського - 2:0. Ще через дві хвилини господарі довели рахунок до розгромного. Відзначився Дмитро Галадей - 3:0.

"Нива" продовжила доминувати на футбольному полі, й на 74-й хвилині майстерного влучного удару у дальній кут завдав Іван Паламарчук - 4:0. А остаточний рахунок на табло встановив на останній хвилині Сергій Давидов - 5:0.

Отож, "Нива" набрала чергових три очки і скоротила відставання від лідера турнірної таблиці "Вікторії", яка зіграла внічию з хмельницьким "Поділлям", до двох очок.

ФК "Нива" (Тернопіль) - ФК "Діназ" (Вишгород, Київська область) - 5:0 (1:0).

Голи: Демиденко (17), Бей (64), Галадей (66), Паламарчук (74), Давидов (90).

"Нива" стартовий склад: Ілля Ольховий, Андрій Демиденко, Арсен Слотюк (К), Мілан Михальчук, Максим Мудрий, Віталій Михайлів, Сергій Давидов, Вадим Сидун, Дмитро Галадей, Мар'ян Мисик, Валентин Напуда. На заміну виходили: Андрій Бей, Радіон Посєвікін, Іван Паламарчук, Юліан-Богдан Вишинський, Юрій Михайлів.

12 квітня тернопільські футболісти гратимуть на виїзді із запорізьким "Металургом".

Також ще перед цією зустріччю 10 квітня у 13 турі чемпіонату другої ліги в групі "А" "Самбір - Нива-2" прийматиме одеський ФК "Реал Фарма".

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПІДЗЕМНИХ КАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ

АТ "ТЕРНОПІЛЬОБЛЕНРГО" в особі КРЕМЕНЕЦЬКОГО РАЙОНУ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ доводить до вашого відома, що в межах населених пунктів на вулицях та земельних наділах проходять підземні кабельні лінії 10-0,4 кВ - в **м. Кременець, м. Почаїв, с. Блокриниця:**

Уздовж підземних кабельних ліній електропередачі у вигляді земельної ділянки, обмеженої вертикальними площинами, що віддалені по обидва боки від лінії від крайніх кабелів на відстань 1 м - встановлена охоронна зона.

В охоронних зонах кабельних ліній електропередачі власникам і користувачам земельних ділянок, фізичним і юридичним особам забороняється:

- саджати дерева та кущі;
- зводити будинки, споруди будь-якого призначення;
- виконувати роботи із застосуванням ударних механізмів, скидати вантажі масою понад п'ять тонн;
- зливати ідки і такі, що спричиняють корозію, речовини, пально-мастильні матеріали;
- виконувати будівельні роботи та зводити об'єкти будівництва будь-якого призначення;
- виконувати роботи із застосуванням автотранспорту та техніки з навантаженням на вісь понад 5 тонн.

Власникам і користувачам земельних ділянок, фізичним та

юридичним особам у межах спеціальних зон об'єктів енергетики без письмової згоди підприємств енергетики, у віданні яких перебувають ці мережі, а також без присутності їх представника забороняється виконувати земляні, будівельні та інші роботи, що можуть призвести до порушення безаварійного функціонування об'єктів електричних мереж.

Фізичні/фізичні особи - підприємці або юридичні особи, які мають намір планово виконувати земляні, будівельні та інші роботи, виконання яких може становити загрозу надійності електричних мереж та/або безпеку електротравматизму, в межах охоронних зон електричних мереж, повинні за десять днів повідомити про це власника електричних мереж, який експлуатує такі електричні мережі. Власник електричних мереж за три дні до початку робіт повинен надати дозвіл на виконання робіт в охоронних зонах електричних мереж або вмотивовану відмову.

У разі виявлення кабельної лінії електропередачі, не зазначеної в технічній документації на виконання робіт, слід з моменту виявлення припинити роботи, вжити заходів до збереження кабелю і повідомити про це КРЕМЕНЕЦЬКИЙ РЕМ за номерами телефонів **2-27-70, 2-24-76.**

Юридичні та фізичні особи несуть адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення "Правил охорони електричних мереж".

Адміністрація КРЕМЕНЕЦЬКОГО РЕМ

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АГРОКОМПАНІЯ "ДРУЖБА" (ТОВ "АГРОКОМПАНІЯ "ДРУЖБА"), ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 36023635, місцезнаходження юридичної особи: Україна, 48178, Тернопільська обл., Тернопільський район, с. Різдвяни, тел. +380352431071; адреса електронної пошти: ak_druzba@ukr.net, має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для об'єкта: зерносушильний комплекс, що розташований за адресою: Україна, Тернопільська область, Тернопільський район, с. Соснів, вул. Шкільна, 7.

Метою отримання дозволу на викиди є отримання офіційного документа, який дає право здійснювати діяльність на існуючому об'єкті, пов'язану із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

На об'єкті здійснюється: післязбиральна обробка зерна (розвантаження, очистка, сушіння, зберігання); опалення адміністративних приміщень.

На об'єкті є 16 стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, в т. ч.: 3 - організованих, 13 - неорганізованих). Джерела утворення викидів забруднюючих речовин на об'єкті: бункер приймальний (завальна яма) - 2 шт.; машина попереднього очищення зерна МПО-50М; сепаратор вібраційний відцентровий Р-8-БЦСМ-25; бункер зерна - 2 шт. та бункер зернових відходів (вивантажувач зерна на автотранспорт); зерносушарка модульна FARM FANS CF/AB-460 (паливо - природний газ); бункер вентиляований ОБВ-40 - 4 шт. (охладження зерна після сушіння); місце вивантаження зерна з бункерів ОБВ-40 на автотранспорт - 2 шт.; ангар для зберігання зерна; склад зерна; склад зернових відходів; апарат конвекторний опалювальний газовий АКОГ-4-СП - 2 шт.

Діяльність об'єкта належить до третьої групи за ступенем впливу об'єкта на забруднення атмосферного повітря.

Види та обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (тонн/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом - 1,54492; оксид вуглецю - 1,3232; оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту - 0,44207; вуглецю діоксид - 310,94144; азоту (I) оксид - 0,000534; метан - 0,00530.

Згідно з розрахунками розсіювання приземних концентрацій викидів забруднюючих речовин при експлуатації об'єкта перевищень медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних речовин в атмосферному повітрі населених місць немає. Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря не розроблялися - перевищень нормативних граничнодопустимих викидів немає.

Згідно з Законом України від 23.05.2017 № 2959-VIII "Про оцінку впливу на довкілля" діяльність об'єкта не належить до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел встановлюються нормативи граничнодопустимих викидів (ГДВ), для речовин, на які не встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством - величини масової витрати. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Пропозиції й зауваження надсилали протягом 30 календарних днів з моменту опублікування цього повідомлення до Тернопільської обласної військової адміністрації за адресою: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, тел./факс +38(0352) 25-95-93, адреса електронної пошти: eco_ter@eco.te.gov.ua.

ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОБІТ В ОХОРОННИХ ЗОНАХ ЛЕП

Посівна компанія 2025 року уже у розпалі. На полях, поблизу об'єктів енергетики, працює багато сільськогосподарської техніки. До польових робіт залучається велика кількість робітників, механізмів та техніки, котрі будуть працювати поспішно і часто навіть уночі. У цей час водіям тракторів і комбайнів треба бути особливо обережними і дотримуватися правил безпеки, аби їх не вразив струм. Адже сумні випадки травмування механізаторів уже траплялися.

Тож Кременецький район електромереж АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ТЕРНОПІЛЬОБЛЕНЕРГО" нагадує основні правила роботи у полі біля ліній електропередач:

- Орати можна тільки паралельно до ліній електропередач, а не впоперек ліній.
- Під лінією електропередач можна проїжджати тільки біля опори, де максимальна висота для ліній напругою 10 кВ становить 7,5 метра. Посередині лінії проїжджати не можна, оскільки там допускається провисання проводу на відстань не менше 6 метрів до землі. Висота сільськогосподарської техніки може мати не більше 4,5 метрів.
- Зупинка будь-якого автотранспорту заборонена у місцях перетину доріг з повітряними лініями електропередач напругою 330 кВ та вище в межах охоронних зон.
- Якщо техніка зупинилася прямо під лінією електропередач, то потрібно відтягти механізм в інше місце.
- В охоронних зонах підземних кабельних ліній електропередачі забороняється земляні роботи на глибині понад 0,3 метра,

Адміністрація КРЕМЕНЕЦЬКОГО РЕМ
АТ "ТЕРНОПІЛЬОБЛЕНЕРГО"

Справи приватні

ПРОДАЮ

С/Г ТЕХНІКА

П. тракторні: обприскувачі 300; 400; 600 л; картоплесаджалку; картоплекопачку; сівалку; розкидач міңдобрив; роторну косарку; грабарку; КЗН; культиватор міжрядний; плуги дво- і трикорпусні; капустяну саджалку; фрезу; дискову борону. Кінні: сівалку; косарку; копачку; плуг; грабарку; віялку. Тел.: (067) 288-71-29, (068) 032-53-61.

БУДМАТЕРІАЛИ

П. металочерепицю, профнастил, усі комплектуючі до дахів; водостокі, пливки, утеплювачі, сходи на горіще. Гуртові ціни. Визід, замір та проектування, безкоштовна доставка. Тел.: (067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

П. паркини металеві: жалюзі паркан, ранчо паркан, горизонт паркан, штахетник, парапети, металеві капелюхи на стовпи. Ціни помірні. Розрахунок і доставка безкоштовні. Тел.: 067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМИ

П. диплом кваліфікованого робітника, серія ТЕ, №43365042, виданий 25 травня 2012 р. ДНЗ "Підволочиський професійний ліцей" на ім'я Перхайло Володимир Миколайович, вважати недійсним.

П. загублені державні акти на право власності на земельну ділянку, серії ТР, № №039252, 006136, видані 11.08.2004 року на підставі розпорядження голови Монастирської районної державної адміністрації

від 18.07.2003 року №229 на ім'я Саїк Стефанія Юрківна, вважати недійсними.

П. загублений державний акт на право приватної власності на землю, серія Р1, №678383, виданий 19.11.2002 року на підставі рішення Комарівської сільської ради від 26.04.2002 року №11 на ім'я Дидик Марія Михайлівна, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право власності на земельну ділянку, серія ТР, №059538, виданий 08.09.2003 року на підставі розпорядження голови Монастирської районної державної адміністрації від 18.07.2003 року №230 на ім'я Голдира Микола Ізидорович, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право приватної власності на землю, серія Р2, №701916, виданий 30.10.2003 року, на підставі рішення Коропецької селищної ради від 26.08.2002 року на ім'я Даниїл Ярослав Михайлівна, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право приватної власності на землю, серія Р2, №701926, виданий 30.10.2003 року, на підставі рішення Садівської сільської ради від 25.09.2002 року №20 на ім'я Даниїл Ярослав Михайлівна, вважати недійсним.

П. загублений договір купівлі-продажу квартири №8 в селищі Коропець по вул.-М.Каганця від 22.10.1992 року, посвідчений Монастирською державною нотаріальною конторою 22.10.1992 року за реєстраційним №2054, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право власності на земельну ділянку, серія ЯЛ, №026344, виданий 20.09.2010 року на підставі розпорядження голови Монастирської районної державної адміністрації від 04.08.2010 року №345 на ім'я Кушнір Анна Василівна, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право приватної власності на землю, серія Р1, №642429, виданий 25.08.2002 року на підставі рішення Вістрянської сільської ради від 20.06.2002 року на ім'я Кушнір Ганна Василівна, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право власності на земельну ділянку, серія ТР, №046380, виданий 10.09.2004 року на підставі розпорядження голови Монастирської районної державної адміністрації від 13.05.2003 року №138 на ім'я Кордяк Марія Миколаївна, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право власності на земельну ділянку, серія ТР, №074192, виданий 10.09.2004 року на підставі розпорядження голови Монастирської районної державної адміністрації від 13.05.2003 року №138 на ім'я Гураль Марія Андріївна, вважати недійсним.

П. загублений сертифікат на право на земельну частку (пай), серія ТР, №0126583, виданий Монастирською районною державною адміністрацією 18.12.1996 року на ім'я Гураль Павло Іванович, вважати недійсним.

П. загублене свідоцтво про право на спадщину за заповітом на житловий будинок з надвірними будівлями, який знаходиться в селищі Коропець Монастирського району Тернопільської області, видане Монастирською державною нотаріальною конторою 06.06.2003 року на ім'я Даниїл Ярослав Михайлівна, вважати недійсним.

П. втрачений атестат зрілості, виданий Теребовлянською СШ №1 21.06.2008 року, серія ТЕ, №33914225 на ім'я Бирда Тетяна Ігорівна, вважати недійсним.

П. атестат про середню освіту, серія МС АС, №002007, виданий Малолуцькою загальноосвітньою школою І-ІІІ ступенів с.Мала Лука Густинської району Тернопільської області 22.06.1996 року на ім'я Колодницький Петро Омелянович.

ШУКАЄТЕ КВАРТИРУ?

Будівельна компанія

050 20 47 663

В. Лучаківського, 6

Реклама

тел. 0(68) 932-29-05

Департаментом культури та туризму Тернопільської обласної військової адміністрації видано наказ від 11 березня 2025 року № 46/02.1-14 "Про затвердження Положення про фестиваль-конкурс "", Чарівний світ ляльки-мотанки"", зареєстрованим Західним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції 18 березня 2025 року за № 41/677.

Ознайомитись із текстом документа можна на сайті департаменту культури та туризму Тернопільської обласної військової адміністрації за посиланням <https://culture.te.gov.ua>.

Військовий збір: майже 470 млн грн надійшло до бюджету від платників Тернопільщини

Упродовж січня-березня 2025 року платники податків Тернопільської області сплатили до державного бюджету 469,3 млн грн військового збору. Порівняно з аналогічним періодом минулого року надходження зросли на 349,1 млн грн - це майже у чотири рази більше.

Таке значне зростання зумовлене насамперед законодавчими змінами. Відповідно до Закону України від 04 грудня 2024 року № 4113-IX та Закону України від 10 жовтня 2024 року № 4015-IX, усі фізичні особи - підприємці, незалежно від обраної групи або системи оподаткування, зобов'язані

сплатувати військовий збір. Крім того, збільшено і ставку збору - з 1,5% до 5%.

Нагадуємо, що відповідальна сплата податків, легальна праця та чесна звітність - це реальний внесок кожного у зміцнення обороноздатності країни та наближення нашої Перемоги.

Важливо! 18 квітня - останній день сплати авансових внесків з військового збору для фізичних осіб - підприємців 1-ї та 2-ї груп, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, за березень.

Сектор інформаційної взаємодії Головного управління ДПС у Тернопільській області

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АГРОКОМПАНІЯ "ДРУЖБА" (ТОВ "АГРОКОМПАНІЯ "ДРУЖБА"), ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 36023635, місцезнаходження юридичної особи: Україна, 48178, Тернопільська обл., Тернопільський район, с. Різдвяни, тел. +380352431071; адреса електронної пошти: ak_druzba@ukr.net, має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для об'єкта: пункт приймання, очистки, сушіння зернових культур (елеватор), мініпекарня, що розташований за адресою: Україна, Тернопільська область, Тернопільський район, с. Різдвяни, вул. Шкільна, 1Б.

Метою отримання дозволу на викиди є отримання офіційного документа, який дає право здійснювати діяльність на існуючому об'єкті, пов'язану із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

На об'єкті здійснюється: післязбиральна обробка зерна (розвантаження, очистка, сушіння, зберігання); металообробка та електрозварювання (ремонтні роботи) опалення: адмінбудинку, мініпекарні, прохідної та виробничої лабораторії; виробництво електроенергії (резервне джерело); випікання хліба, хлібобулочних виробів в мініпекарні (власні потреби та реалізація).

На об'єкті є 39 стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, в т. ч.: 10 - організованих, 29 - неорганізованих.

Джерела утворення викидів забруднюючих речовин на елеваторі: бункер приймальний (завальна яма) - 2 шт.; барабанний скалпатор А1-Б32-0-01; сепаратор зерноочисний

БСХ-200; зерносушарка шахтна У13-СШ-50, паливо - природний газ або дрова, що спалюються в установці попереднього спалювання (теплогенератор) "GRECO 60/75"; зерносушарка двомодульна SUKUP TE1652E (паливо - природний газ); бункер вентиляований ОБВ-40 - 4 шт. (охладження зерна після сушіння); силос металевий вентиляований уніфікований для зберігання зерна - 4 шт.; ангар для зберігання зерна - 4 шт.; склади зерна - 3 шт.

Джерела утворення викидів забруднюючих речовин в майстерні - верстаті: вертикально-свердильний, заточувальний; зварювальний інвертор ПАТОН ВДИ-160Е.

На складі ПММ для власних потреб зберігається: дизпаливо в наземних резервуарах РГСН-25; РГСН-35; РГСН-75 - 2 шт.; бензин в наземному резервуарі РГСН-10. Відпуск пального здійснюється колонками паливороздавальними NOVA-1101.21В - 2 шт.

Резервне джерело електроживлення - дизельний генератор Teksan TJ350BD (280 кВт).

Джерела утворення викидів забруднюючих речовин в ат

мосферне повітря в мініпекарні: машина для просіювання борошна; тістоміс спіральний KEMPER SP - 2 шт.; розстійна шафа; ротаційна термомасляна пекарська піч Thermo Roll Daub - 2 шт.; котел газовий маслогрійний "ELCO" (нагрівання масла для пекарських печей).

Діяльність об'єкта належить до другої групи за ступенем впливу об'єкта на забруднення атмосферного повітря.

Види та обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (тонн/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом - 6,11952; оксид вуглецю - 35,9051; оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту - 10,51983; діоксид сірки (діоксид та триоксид) в перерахунку на діоксид сірки - 0,34287, вуглецю діоксид - 4 194,0377; залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) - 0,00523, марганець та його сполуки (у перерахунку на діоксид маргану) - 0,00047; азоту (I) оксид - 0,050627; метан - 0,49697; неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 0,60180; спирт етиловий - 0,9034; кислота оцтова - 0,0972; фурфурол - 0,0144; вуглеводні насичені C12-C19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець - 0,0048216;

бензин (нафтовий, малосірчистий, в перерахунку на вуглець) - 0,008000241.

Згідно з розрахунками розсіювання приземних концентрацій викидів забруднюючих речовин при експлуатації об'єкта перевищень медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних речовин в атмосферному повітрі населених місць немає. Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря не розроблялися - перевищень нормативних граничнодопустимих викидів немає.

Згідно з Законом України від 23.05.2017 № 2959-VIII "Про оцінку впливу на довкілля" діяльність об'єкта не належить до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел встановлюються нормативи граничнодопустимих викидів (ГДВ), для речовин, на які не встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством, - величини масової витрати. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Пропозиції й зауваження надсилали протягом 30 календарних днів з моменту опублікування цього повідомлення до Тернопільської обласної військової адміністрації за адресою: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, тел./факс +38(0352) 25-95-93, адреса електронної пошти: eco_ter@eco.te.gov.ua.

На дозвіллі

Манера тримається

Все-світний паводок

Нафто-наливне судно

Міра покарання

Ячка риби

Титул Батия

Поле

Напій з фруктів

Умова позначка

Білозер-кий бик

Лернейська ...

Невелике судно

Смерч у США

Фільм Куро-сава

Біс

Водо-провідний ...

Викла-дчик трибуні

Декора-тивна картина

"Запро-си мене у ... світі"

Молитва мусуль-манина

Віт-рильний Колумба

Прозорий матеріал 45 хвилин у школі

Прийорку-вала Че-лентано Убів Аляя

People

Сім'я

Газ N₂

Будівля для зберігання зерна

Оздо-ровлення

Пиха

Предки осетинів

Зовнішній вигляд

Відповіді на сканворд

1 2 3 4 5 6 7 8

Доста-ток

... Го-ловаль-кий

Рамач-цотті

Дружина Буца-молод-шого

Вал, що обер-тається

Метання дротиків

Психічний світ людини

Тонізуючий напій

Хелпса Спортс-на гра на конях

Доку-мент

Буква

"Лице" свині

Ілюстра-тор "Мертвих душ"

Ахметов

Еконо-міст

Адам ...

Нар

Літера-турна мова іранців

Доля, щастя

Широка попу-ляр-ність

Линва

Товариш іспанця

Колесо авто

Заходи впливу за по-рушення закону

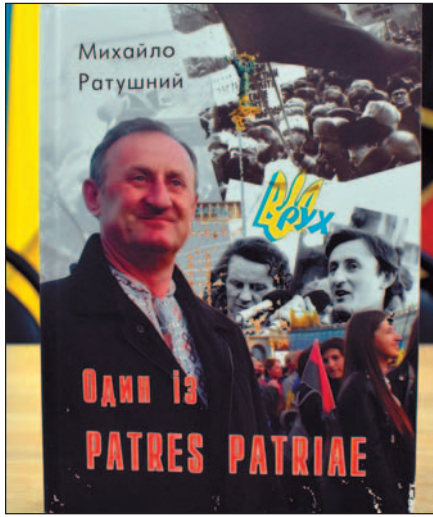
Мас

Коротка колода

а

Михайло Ратушний презентував свою книгу

■ У комунальній установі обласної ради "Музей національно-визвольної боротьби Тернопільщини" відбулася презентація книжки народного депутата України минулих скликань Михайла Ратушного "Один із Patres Patriae". Patres Patriae - вислів римлян, що означає "батьки Вітчизни".

років - саме стільки минуло з часу першої публікації.

"Книга "Один із Patres Patriae" - мій дебют у письменстві. Вона народжена з любові до людей, з якими доводилося жити, працювати, боротися, і з ненависті до тих, хто намагався і намагається знищити українців - фізично, морально, духовно".

Окрім Михайла Ратушного, останніми політ'язнями СРСР були: Степан Хмара - дисидент, правозахисник, один із лідерів національно-визвольного руху; Анатолій Луїніс

- громадський діяч, поет, ідеолог українського націоналізму, один із засновників Української національної асамблеї (УНА); Микола Головач - активіст національного руху; Леонід Березанський - належав до останніх політ'язнів, які боролися проти радянської тоталітарної системи. Ці люди вийшли на свободу 25 серпня 1991 року - наступного дня після проголошення незалежності України.

"Ми доклали зусиль, щоб це сталося якнайшвидше. Тепер з тієї групи останніх політ'язнів живий лише я. Я зрозумів, що якщо не розповім про ті часи, вже ніхто цього не зробить, - каже пан Михайло. - Ця війна між добром і злом, між Києвом і Москвою, між свободою і рабством триває століттями. Вірю, що моє покоління завершить її перемогою, щоб не передавати цю боротьбу дітям, онукам і правнукам.

Тішуся, що презентація збірки відбулася у рідному серці Тернополі. Розумію, що багато людей вже відійшло, і вони свої версії подій не можуть подати. Тому я намагаюся бути чесним з читачами та з тими людьми, з якими мав честь працювати. Правда має бути почутою".

Галина САВЧУК

Відзнака з нагоди 50-ліття

■ У Тернопільському академічному обласному драматичному театрі імені Тараса Шевченка відзначили 50-літній ювілей заслуженого артиста України Андрія Маліновича.

Ювіляра вітали друзі, колеги по сцені та викладацький персонал факультету мистецтв ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Начальник управління культури і мистецтв Тернопільської міської ради Світлана Козелько вручила Андрію Маліновичу почесну відзнаку міської голови за високу професійну майстерність, творчі здобутки та плідну працю на театральній ниві.

РЕКЛАМА

ДАХ ЛАНОС
ПАРКАН
Металочерепиця
Металопрофіль
Водостічні системи
Штахетник
Паркани
м. Тернопіль
вул. Шептицького, 20
тел. 096 132 84 04 (Андрій)

«Кривульку» внесено до обласного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини

■ Як повідомили в Департаменті культури та туризму Тернопільської ОВА, обласний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини Тернопільщини повнився новою позицією.

Ришенням обласної комісії з формування відповідного переліку до нього внесено елемент "Кривулька - лемківська жіноча нагрудна прикраса: орнаментальні традиції та технологія виготовлення".

Кривулька - це широкий заокруглений комір з бісеру, який прикриває шию, плечі і груди жінки. Така прикраса виплітається із дрібних кольорових намістинок бісеру на волосняній або шовковій основі.

Орнамент лемківських кривулек великий та відносно нескладний, у колориті - насичений та контрастний з перевагою червоного - оберегового кольору, який добре гармоніює із вишивками сорочок.

На Тернопільщині носіями цієї традиції є представники багаточисельної лемківської спільноти, які оселилися тут після примусової депортації з їхніх рідних земель у 1944-1947 роках.

Попри депортацію, котра розкинула лемків по всьому світу та асимілятивні процеси, традиція виготовлення та носіння лемківської жіночої нагрудної прикраси збереглася та передається з покоління в покоління, від прабабусі до правнучки.

Зараз кривулька переживає свій пік відродження. А вже на лемківських фестивалях, зібраннях в Україні, США, Польщі, Канаді та інших державах, лемкини красуються у ній.

Своєю неповторністю та самотуністю вона єднає навколо себе не лише представників лемківського етносу, а й інших поціновувачів лемківської культурної спадщини, котрі із задоволенням носять та популя-

ризують цю нагрудну прикрасу.

Нагадаємо, що до внесання "Кривульки" в обласному переліку перебувало шість елементів: "Борщівська народна вишивка", "Обряд "засівання з конем" у селі Вістря Чортківського району", "Традиційні весільні обряди в Борщівській громаді ("Вінкоплетини, вбирання молодой")", "Гречані вареники з сиром на Кременеччині", "Традиції виконання стрілецьких пісень на Бережанщині", "Традиції приготування та споживання киселиці в лемківській культурі".

До речі, до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України входять: "Борщівська народна вишивка" і "Обряд "засівання з конем" у селі Вістря Чортківського району". А також наша область зазначена у географічному розташуванні елементів нематеріальної культурної спадщини, таких як - "Культура приготування українського борщу" та "Традиція і технологія вишивки жіночої сорочки на Гадяччині".

Не зупинить Трамп війну

Так склалися в небі зорі,
як на полі брані.
Трамп при владі загострює
історичні грані.
Чомусь йому око ріже
сусідка Канада,
І Гренландія на оці чи
в голові вада.
Та що важить його слово,
кинуть від злості?
Світ, напевно, переміє
усі його кості.
Ну, менше з тим, люди добрі,
нам своє робити.
Треба нам летіти в Штати -
милості просити.
Вже Палажка з Президентом
тарілку ладнають
І в молитві того Трампа
такі споминають.
Заправили повні баки
пального й мастила,
Щоб тарілка по дорозі їсти
не хотіла.
Прилетіли, зустрів Трамп їх.
Усе, наче, добре.
Та Палажка відчуває -
щось в душі недобре,
Її вчили захищатись
інопланетяни.
Президенту знак подала,
щоб взяв це до тям.
Пішли в їхню знамениту
овальну кімнату.
Трамп їх зразу запитує
про гроші й оплату.
Почались переговори,
щось там рішали.
Перед нашим Президентом
угоду поклали.
"А де безпеки складава?" -
Зеленський питає.
"Там немає складової!" -
Трамп відповідає.
Сам надувся, як індик.
Як рак, став червоний,
Переходить голос в крик,

наче якийсь хворий.
І розпочав: "Хто ти такий?
Які в тебе карти?"
Відповів йому Зеленський:
"Мені не до жартів".
Звинуватив Україну,
що це вона винна,
Що за три останні роки
війни не спинила.
Венс уплівся у розмову:
"Що ти з себе корчиш?"
Ти усю програму Трампа
упертістю портиш.
Ти ж нам навіть не дякуєш
за поміч відому,
З неповагою віднісся
до Білого дому".
Заклювали, не бажали чути
в очі правди.
Така стала Америка
за нової влади.
Америко багатюща, живеш,
як та пава,
Та у світі йде про тебе
не добрая слава.
Дупу лижеш москалеві,
забула про гідність.
На всіх форумах вітаєш
пропутінську підлість.
В люб'язностях розплилася
диявольська пика.
Тепер пуйло з Трампом
друзі і сила велика.
Із гаранта Трамп суддею
для нас хоче стати
Й українською землею
нам мир купувати.
Не зупинить Трамп війну,
не ті його дії.
Із нас робить винуватця
за всі ці події.
Хоче бути гоноровим,
крутезним хлопаком.
Та, напевно, з цього
всього буде пекти рака.
Юрій ЗАЯЦЬ
с. Великий Раковець

Ярослав Дзісяк колекціонує банкноти, монети, марки і листівки

Науковець, письменник і краєзнавець з Чорткова Ярослав Дзісяк - колекціонер. Роками збирає монети, купюри, листівки, марки і конверти. Починав з нумізматики ще у старших класах.

- Захопив мене цим сусід Володимир, коли я був у 10-у класі, - розповідає Ярослав. - Він показав багато монет, різних. До речі, Володимир зараз військовий медик. Це була та сфера пізнання, яка заповнила інтереси моїх уподобань історії та географії. Перед операцією з пересадки нирки я у 2009 році відновив боністи-

■ Учениця Тернопільської музичної школи №1 імені Василя Барвінського, юна піаністка Христина Нарашкевич від початку року здобула аж чотири гран-прі за участь у міжнародних мистецьких конкурсах.

Тернополянка стала кращою у таких змаганнях - міжнародний двотуровий конкурс мистецтв "Я все зможу", міжнародний двотуровий конкурс мистецтв "ART With LOVE", міжнародний багатожанровий конкурс мистецтв "Народження легенди", міжнародний двотуровий конкурс мистецтв "ГРААЛЬ натхнення". А нещодавно юна піаністка виграла гран-прі в обласному конкурсі "Творчість юних" серед учнів мистецьких шкіл.

Христина - учениця восьмого класу фортепіанного відділення (викладачка - Любов Крива).

ку. Пізніше були клуби колекціонерів: Чортків, Тернопіль, Львів, Івано-Франківськ й інші міста.

- Чому саме перед операцією з пересадки нирки відновили захоплення?

- У студентські роки, в час навчання в аспірантурі закинув нумізматику, але не остаточно. Наприкінці 2007 року потрапив на діаліз - наслідок грипу, який дав ускладнення. У 2008 році, будучи в Києві на обстеженні, пізнавав столицю: музей Трипілля, Гідропарк, станцію метро "Нивки", де у неділю збиралися колекціонери. Там і почав поповнювати дешеву (і не дуже) боністику - різні країни, зображення їхньої культури, природи, політичних діячів. Стало цікаво. У той же час, будучи в Тернополі на лікуванні, у вільні від діалізу дні почав мандрівки по замках: Бережани, Кременець, Золочів, Свірж.

- До слова, цікаві монети з кораблями й вітрильниками...

- Чимало таких. Та чи інша країна, зрозуміло, яка має вихід до моря, окрім державної символіки, ставить зображення національної гордості. Це може бути і пізнь середньовічна карака чи

Чотири Христинині гран-прі

Учениці з Бучача й Козови перемогли у Всеукраїнському конкурсі

■ Як повідомили у Тернопільському обласному методичному центрі народної творчості, переможцями Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого Шевченківським дням, стали:

- у номінації "Образотворче мистецтво" - Мар'яна Ревега (Бучацька художня школа ім. О.Ментуса, викладач І.Ревега) - творча робота "Мені ж, мій Боже, на землі подай любов, сердечний рай..." (змішана техніка);

- у номінації "Декоративно-прикладне мистецтво" - Анастасія Гандабура (Козівська початкова спеціалізована школа мистецтв, викладач О.Лашкевич) - творча робота "Тепло рідної домівки" (техніка вальняна вовною).

